

ព្រះរាជក្រម

យើង

នស/រកម/០៣២៣/០០១

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី

សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ

សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា

ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍ រដ្ឋបាលស្រុក	
លេខ: ០៥៦	ថ្ងៃទី: ១៤ ខែ: ០២ ឆ្នាំ: ២០២៣
ចុះ	ម៉ោង: ១១:៤៥

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៨/៩២៩ ចុះថ្ងៃទី៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៣២០/៤២១ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការតែងតាំងនិងកែសម្រួលសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាជាវិសាមញ្ញ នីតិកាលទី៦ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានពិនិត្យចប់សព្វគ្រប់ លើទម្រង់និងគតិច្បាប់នេះទាំងស្រុងកាលពីថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៣ នាសម័យប្រជុំជាវិសាមញ្ញ នីតិកាលទី៤ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ៖

ច្បាប់

ស្តីពី

ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ជំពូកទី១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១ .-

ច្បាប់នេះ កំណត់អំពីគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងការរៀបចំ ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេសជំហាននីមួយៗនៃដំណើរការរៀបចំ អនុម័ត និងអនុវត្តថវិកា និងការត្រួតពិនិត្យលទ្ធផល ថវិកា ព្រមទាំងការកំណត់មុខងារនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ ឱ្យសម្រេចបាននូវភាពជឿទុកចិត្តថវិកា គណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយ និងគណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម ក្នុងគោលបំណង ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាព គម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងចីរភាពនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងការទ្រទ្រង់ ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងសមធម៌សង្គម។

មាត្រា ២ .-

ច្បាប់នេះ គឺជាច្បាប់គោលដែលកំណត់អំពីការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងមានវិសាលភាពអនុវត្ត ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងនីតិបុគ្គលដទៃទៀតដែលទទួលបានលទ្ធផលប្រយោជន៍ពីហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ព្រមទាំង ចំពោះទំនាក់ទំនងនិងអន្តរសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈជាតិ ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈអន្តរជាតិ ហិរញ្ញវត្ថុឯកជនជាតិ និងហិរញ្ញវត្ថុឯកជនអន្តរជាតិ។

មាត្រា ៣ .-

វាក្យសព្ទសំខាន់ៗដែលប្រើក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃ ច្បាប់នេះ។

ជំពូកទី២

គោលការណ៍គ្រឹះ ថវិកា និងធនធាននិងបន្ទុករបស់រដ្ឋ

ផ្នែកទី១

គោលការណ៍គ្រឹះ

មាត្រា ៤ .-

ថវិកាត្រូវមានគោលការណ៍គ្រឹះ១០(ដប់) យ៉ាង ដែលត្រូវអនុវត្តដាច់ខាតគឺ៖

- ១- ភាពជាអាជ្ញា។
- ២- ភាពជឿទុកចិត្តបាន។
- ៣- ឯកត្តភាព។
- ៤- សកលភាព។
- ៥- វិសេសភាព។
- ៦- ចីរភាព។
- ៧- គណនេយ្យភាព។

៨- ប្រសិទ្ធភាព។

៩- តម្លាភាព។

១០- សមិទ្ធកម្ម។

មាត្រា ៥ .-

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ រួមមាន៖

១- ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។

២- ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ។

៣- ច្បាប់ទូទាត់ថវិកា។

មាត្រា ៦ .-

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ គ្រោងនិងអនុញ្ញាតសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមួយឆ្នាំ នូវប្រភពធនធាននិងបន្ទុករបស់រដ្ឋ អតិរេក ឬនិរន្តរភាព និងហិរញ្ញប្បទានផ្សេងៗ ដោយធានាតុល្យភាពថវិកា និងរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងអាចកំណត់នូវបទប្បញ្ញត្តិចាំបាច់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីបម្រើឱ្យរបៀបវារៈ គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ច។

មាត្រា ៧ .-

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការកែប្រែបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ប្រសិនបើមានតម្រូវការ ចាំបាច់ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈ មានជាអាទិ៍ គ្រោះមហន្តរាយ ការផ្លាស់ប្តូរជាតំហុកនៃ ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឬភាពចាំបាច់ជាបន្ទាន់ផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធជាសារវន្តដល់ផលប្រយោជន៍ជាតិ ដែលមិនបាន រំពឹងទុកនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំថវិកា។

មាត្រា ៨ .-

ច្បាប់ទូទាត់ថវិកា អនុម័តជារៀងរាល់ឆ្នាំ លើលទ្ធផលស្ថាពរនៃការអនុវត្តថវិកានិងហិរញ្ញវត្ថុនៃទៀតរបស់រដ្ឋ ព្រមទាំងព័ត៌មានមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុពាក់ព័ន្ធនៃការអនុវត្តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំមុន។

មាត្រា ៩ .-

នាយករដ្ឋមន្ត្រីនិងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចេញលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់ ដែល ស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តច្បាប់នេះនិងច្បាប់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ខាងលើ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

មាត្រា ១០ .-

ក្រៅពីបទប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនិងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាកម្មវត្ថុនៃច្បាប់ដោយឡែក។

មាត្រា ១១ .-

ការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំថវិកាចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី១ ខែមករា ហើយបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ។

មាត្រា ១២ .-

ទំនាក់ទំនងនិងអន្តរសកម្មរវាងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈជាតិ ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈអន្តរជាតិ ហិរញ្ញវត្ថុឯកជនជាតិ និងហិរញ្ញវត្ថុឯកជនអន្តរជាតិ សំដៅដល់ទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោល រវាងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈជាតិ ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈអន្តរជាតិ ហិរញ្ញវត្ថុឯកជនជាតិ និងហិរញ្ញវត្ថុឯកជនអន្តរជាតិ ដែលកើតឡើងតាមរយៈ ការគ្រប់គ្រងឬការអន្តរាគមន៍របស់រដ្ឋដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោល ដើម្បីធានាចីរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ សាធារណៈ និងអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ច។

ទំនាក់ទំនងនិងអន្តរសកម្មទាំងនោះ មានជាអាទិ៍ ឧបករណ៍គោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ ប្រតិបត្តិការ នៃការខ្ចីប្រាក់ពីគេឬការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ការធានារបស់រដ្ឋ ការវិនិយោគលើទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ការវិនិយោគទុនរួមគ្នា ទាំងក្នុងប្រទេសនិងក្រៅប្រទេស ការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទាំងទ្វេភាគីនិងពហុភាគី គម្រោងភាពជា ដៃគូវារវាងរដ្ឋនិងឯកជន ការបោះផ្សាយឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ការបង្កើតសហគ្រាសចម្រុះរដ្ឋនិងឯកជន វិភាគទាន សមាជិកភាពចំពោះស្ថាប័នអន្តរជាតិឬអន្តររដ្ឋាភិបាល ការធ្វើសម្បទានផ្នែកសារពើពន្ធនិងមិនមែនសារពើពន្ធ ការប្រើប្រាស់មូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ និងការអនុវត្តកម្មវិធីពិសេសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍ ដោះស្រាយបញ្ហាវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម។

ទំនាក់ទំនងនិងអន្តរសកម្មដែលមានចែងខាងលើ ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ព្រមទាំង បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតជាធរមាន។

មាត្រា ១៣ .-

ការគ្រប់គ្រង ការរៀបចំ ការអនុវត្ត ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យនៃថវិការដ្ឋ ព្រមទាំងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវប្រើប្រាស់និង ឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈតែមួយគត់។ វិធាននិងនីតិវិធីរួម ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចឆ្លើងកសាងផ្លូវការឬមិនទាន់ផ្លូវការ មានជាអាទិ៍ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ប្រចាំឆ្នាំនិងសំណុំកសាងភ្ជាប់ ព្រមទាំងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកានិងសំណុំកសាងភ្ជាប់ ជាទម្រង់លាយលក្ខណ៍ អក្សរយ៉ាងច្រើនចំនួន៥(ប្រាំ) ច្បាប់ ក្រៅពីនេះ ជាទម្រង់ឌីជីថលជូនទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីសម្រាប់កិច្ចប្រជុំពេញអង្គ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ។

មាត្រា ១៤ .-

មន្ត្រីរាជការជំនាញហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៃក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាល ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលមានភារកិច្ចអនុវត្តការងារហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ត្រូវមាន គុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈតាមប្រភេទមុខតំណែងការងារនីមួយៗ។ គុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈតាមប្រភេទមុខតំណែងការងារនីមួយៗនេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនិងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

ផ្នែកទី២

ថវិកា

មាត្រា ១៥ .-

ថវិកា សំដៅដល់ផែនការហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ ដែលត្រូវបានអនុម័តនៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ រួមមាន ការគ្រោងចំណូលនិងចំណាយ ការខ្ចី និងការធ្វើហិរញ្ញប្បទានបំពេញតុល្យភាពថវិកា ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មដែលបានគ្រោងទុក។

ចំណូលទាំងអស់ ត្រូវវិភាជសម្រាប់រាល់មុខសញ្ញាចំណាយទាំងអស់។

ថវិកាដែលត្រូវបានអនុម័តក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ជាមូលដ្ឋានក្នុងការបញ្ជាចំណាយ។

ចំណូលនិងចំណាយទាំងអស់ ត្រូវកត់ត្រាក្នុងគណនីទោលរតនាគារ។

មាត្រា ១៦ .-

ថវិកាជាតិឬថវិការដ្ឋ រួមមាន ថវិកាថ្នាក់ជាតិ ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ និងគណនីពិសេសរតនាគារ។

មាត្រា ១៧ .-

ថវិកាថ្នាក់ជាតិ សំដៅដល់ថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលរួមមាន ថវិការដ្ឋបាលកណ្តាល ថវិកាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងថវិកាមន្ទីរជំនាញក្រោមឱវាទ ព្រមទាំងថវិកាអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល។

ថវិកាថ្នាក់ជាតិ ត្រូវគ្រោង អនុញ្ញាត និងអនុវត្ត តាមវិធាននិងនីតិវិធីដូចមានកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១៨ .-

ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សំដៅដល់ថវិការដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ថវិការដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក និងថវិការដ្ឋបាលឃុំ ព្រមទាំងថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវគ្រោង អនុញ្ញាត និងអនុវត្ត តាមវិធាននិងនីតិវិធីដូចមានកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ និងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនិងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

មាត្រា ១៩ .-

ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធនៅថ្នាក់ជាតិ អនុវត្តចំពោះអង្គភាពរដ្ឋមិនមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ដែលធ្វើប្រតិបត្តិការមានលក្ខណៈឧស្សាហកម្មនិងពាណិជ្ជកម្មជាចម្បង ដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានចំណូលដោយឡែកសម្រាប់ចំណាយជាក់លាក់។

ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធត្រូវបង្កើតនិងលុបដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ កិច្ចប្រតិបត្តិការនៃថវិកាឧបសម្ព័ន្ធត្រូវគ្រោង អនុញ្ញាត និងអនុវត្ត ក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការនៃថវិកាថ្នាក់ជាតិដែរ។ ការបង្វែរឥណទានថវិការវាងថវិកាឧបសម្ព័ន្ធនិងប្រភេទថវិកាដទៃទៀត មិនត្រូវអនុញ្ញាតឡើយ។ វិធាននិងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងថវិកាឧបសម្ព័ន្ធត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អនុវត្តចំពោះអង្គភាពរដ្ឋមិនមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ដែលធ្វើប្រតិបត្តិការសេវាសាធារណៈមានលក្ខណៈឧស្សាហកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម និងរដ្ឋបាល ដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានចំណូលដោយឡែកសម្រាប់ចំណាយជាក់លាក់។

ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវបង្កើតនិងលុបដោយប្រកាសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនិងអនុវត្ត ក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការនៃថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែរ។ ការបង្វែរ

ឥណទានថវិការវាងថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ និងប្រភេទថវិកាដទៃទៀតនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ មិនត្រូវអនុញ្ញាតឡើយ។
វិធាននិងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងថវិកាឧបសម្ព័ន្ធនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ២០ .-

គណនីពិសេសរតនាគារ អនុវត្តចំពោះអង្គភាពរដ្ឋមិនមានបុគ្គលភាពគតិយុត្តដែលធ្វើប្រតិបត្តិការមានលក្ខណៈ
រដ្ឋបាលជាចម្បង សម្រាប់បម្រើដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយឬការបំពេញបេសកកម្មជាក់លាក់ណាមួយរបស់
រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានចំណូលដោយឡែកសម្រាប់ចំណាយជាក់លាក់។ គណនីពិសេសរតនាគារត្រូវ
បង្កើតនិងលុបដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

កិច្ចប្រតិបត្តិការនៃគណនីពិសេសរតនាគារ ត្រូវគ្រោង អនុញ្ញាត និងអនុវត្ត ក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹង
កិច្ចប្រតិបត្តិការនៃថវិកាថ្នាក់ជាតិដែរ។ ការបង្វែរឥណទានថវិការវាងគណនីពិសេសរតនាគារនិងប្រភេទថវិកាដទៃទៀត
មិនត្រូវអនុញ្ញាតឡើយ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងគណនីពិសេសរតនាគារត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ២១ .-

គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ជានីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈដែលមានថវិកាស្វ័យ។

ថវិកាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំស្របតាមគោលបំណងគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីដែល
កំណត់ដោយក្រសួង ស្ថាប័ន ឬរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងជាឧបសម្ព័ន្ធនៃថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬ
រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលត្រូវជាអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេស។

ប្រភពធនធានជាប្រចាំរបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល រួមមាន ចំណូលផ្ទាល់ និងជាយថាហេតុមានការ
ឧបត្ថម្ភតុល្យភាពដោយថវិការដ្ឋ និងចំណូលផ្សេងៗ។

គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន ឬរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិសាមី
ដែលជាអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេស និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលជាអាណាព្យាបាលហិរញ្ញវត្ថុ ដោយ
អនុលោមតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

កិច្ចប្រតិបត្តិការថវិកានៃគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនៅថ្នាក់ជាតិ ត្រូវគ្រោង អនុញ្ញាត និងអនុវត្តជាទូទៅក្នុង
លំនាំដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការនៃថវិកាថ្នាក់ជាតិដែរ។ កិច្ចប្រតិបត្តិការថវិកានៃគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនៅ
ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវគ្រោង អនុញ្ញាត និងអនុវត្តជាទូទៅក្នុងលំនាំដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការនៃថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់
ក្រោមជាតិដែរ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការគ្រោងចំណូល ចំណាយ ការអនុញ្ញាត និងការអនុវត្តថវិការបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ
រដ្ឋបាលត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ២២ .-

ចំណាត់ថ្នាក់នៃមាតិកាថវិការដ្ឋ រួមមាន ចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ច ចំណាត់ថ្នាក់កម្មវិធី ចំណាត់ថ្នាក់រដ្ឋបាល
ចំណាត់ថ្នាក់ក្រសួងសាស្ត្រ ចំណាត់ថ្នាក់មុខងារ ចំណាត់ថ្នាក់គម្រោង និងចំណាត់ថ្នាក់មូលនិធិ។

វិធានលម្អិតនិងការអនុវត្តចំណាត់ថ្នាក់នៃមាតិកាថវិកាខាងលើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ផ្នែកទី៣
ធនធាននិងបន្ទុករបស់រដ្ឋ

មាត្រា២៣ .-

ធនធាននិងបន្ទុករបស់រដ្ឋ រួមមាន ធនធាននិងបន្ទុកថវិកា និងធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទាន។
ធនធាននិងបន្ទុកថវិកា ត្រូវបង្ហាញនៅក្នុងថវិការដ្ឋជាទម្រង់ចំណូលនិងចំណាយ។
ធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទាន ត្រូវបង្ហាញក្នុងទម្រង់ជាតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាននិងប្រភពហិរញ្ញប្បទាន។

មាត្រា២៤ .-

ធនធានថវិកា រួមមាន ដូចខាងក្រោម៖

១- ចំណូលសារពើពន្ធ រួមមាន ចំណូលសារពើពន្ធក្នុងស្រុក ចំណូលសារពើពន្ធលើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និងចំណូលសារពើពន្ធដទៃទៀត។

២- ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ រួមមាន ចំណូលពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ចំណូលពីសហគ្រាសសាធារណៈ ភាគកម្មសាធារណៈនិងអង្គភាពស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត ចំណូលពីសេវាសាធារណៈ ចំណូលពីការពិន័យនិងការដាក់ទណ្ឌកម្ម និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធផ្សេងទៀត ដែលកំណត់ដោយច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ជាធរមាន។

៣- ចំណូលផ្សេងៗ រួមបញ្ចូលទាំងចំណូលបានមកពីទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេលវែង ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ការសងវិញនូវប្រាក់ឱ្យគេខ្ចី និងចំណូលផ្សេងៗដទៃទៀត។

ធនធាននីមួយៗ ត្រូវធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជាជំពូក គណនី អនុគណនី និងជាយថាហេតុ អាចលម្អិតជាងនេះទៀតដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា២៥ .-

ការបង្កើត ការកែប្រែ ការលុបចោល ការយក ការកំណត់អត្រា ការកំណត់មូលដ្ឋានគិត ការលើកលែង និងការធ្វើសម្បទានពន្ធនិងអាករ ព្រមទាំងវិធាននៃការដោះស្រាយវិវាទសារពើពន្ធត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់។

គ្មានបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ឬក្រោមច្បាប់ណាមួយ ទោះជាប្រភេទណាក៏ដោយ និងគ្មានកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិណាមួយ ដែលអាចធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលនាំមកនូវការបាត់ចំណូលសារពើពន្ធនោះឡើយ។ ករណីខាងលើអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាតែអនុវត្តតាមទម្រង់ច្បាប់ជាធរមាន ក្រោយពីមានយោបល់ឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ការប្រមូលនិងការត្រួតពិនិត្យចំណូលសារពើពន្ធ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ២៦ .-

ការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ។
ការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវបង់ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធទាំងអស់ចូលក្នុងគណនីទោលរតនាគារ ដោយមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចំណែកណាមួយនៃប្រាក់ចំណូលយកទៅកាត់កងដោយត្រង់ជាមួយនឹងចំណាយឬរក្សាទុកសម្រាប់ចំណាយពិសេសណាមួយឡើយ លើកលែងតែមានគោលការណ៍អនុញ្ញាតដោយរាជរដ្ឋាភិបាល តាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ២៧ .-

ចំណូលពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ សំដៅដល់ចំណូលទទួលបានពីការចាត់ចែង ការធ្វើអាជីវកម្ម ផលបានពីសម្បទានលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋផ្សេងទៀត ដែលកំណត់ដោយច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

ការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បំពេញមុខងារជាអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។ ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត ជាអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

មាត្រា ២៨ .-

ចំណូលពីសហគ្រាសសាធារណៈ ភាគកម្មសាធារណៈ និងអង្គភាពស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត រួមមានចំណូលដែលទទួលបានពីការបង់ភាគលាភឬអតិរេកថវិកា ភាគលើសនៃទុនទំនេរ ព្រមទាំងការបង់សាច់ប្រាក់និងសមមូលសាច់ប្រាក់ ក្រោយពីសហគ្រាសឬអង្គភាពត្រូវបានរំសាយ។ ការបង់ចំណូលចូលថវិកាជាតិរបស់សហគ្រាសសាធារណៈ ភាគកម្មសាធារណៈ និងអង្គភាពស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិសម្រេចក្នុងការកំណត់ឱ្យសហគ្រាសសាធារណៈនិងអង្គភាពស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត ធ្វើការបង់មួយចំណែកឬទាំងអស់នូវភាគលើសនៃទុនទំនេរ ចូលថវិកាជាតិ ក្នុងករណីពិនិត្យឃើញថាសហគ្រាសសាធារណៈឬអង្គភាពស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត ពុំមានតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការវិនិយោគឬធ្វើការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសសាធារណៈ ឬអង្គភាពស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀតនោះទេ។

មាត្រា ២៩ .-

ចំណូលពីសេវាសាធារណៈ សំដៅដល់ចំណូលដែលប្រមូលបានពីការបង់កម្រៃនៃការប្រើប្រាស់សេវាសាធារណៈ ដែលមានបុគ្គល សម្រាប់សេវាបង់ថ្លៃរបស់រដ្ឋ។ ការផ្តល់សេវាសាធារណៈនិងការប្រមូលចំណូលពី

សេវាសាធារណៈ ត្រូវអនុវត្តដោយក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ក្នុងគោលដៅបម្រើផលប្រយោជន៍ទូទៅ។ ក្រោមការអនុញ្ញាតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សេវាសាធារណៈអាចត្រូវបានផ្តល់ដោយភាគីឯកជន តាមរយៈកិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងរវាងភាគីឯកជននិងក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ឬរវាងភាគីឯកជន និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬរវាងភាគីឯកជន និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។ កិច្ចសន្យានេះ ត្រូវមានការឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ឬអង្គភាព ដែលទទួលប្រតិភូកម្មពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

កម្រៃសេវាសាធារណៈ ជាកម្មវត្ថុដែលត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសអនុក្រសួងរវាងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ឬប្រធានស្ថាប័នសាមី។

មាត្រា ៣០ .-

លិខិតគតិយុត្តបង្កើតចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ មានជាអាទិ៍ កិច្ចសន្យា កិច្ចព្រមព្រៀងនិង/ឬលិខិតគតិយុត្ត ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យនិងទទួលបានការឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន បើពុំនោះសោត ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។

មាត្រា ៣១ .-

ចំណូលផ្សេងៗ ដូចមានរៀបរាប់ក្នុងចំណុច៣នៃមាត្រា២៤ ដោយពុំរួមបញ្ចូលចំណូលទាំងឡាយដែលស្ថិតក្នុង ប្រភេទចំណូលសារពើពន្ធ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធខាងលើ ត្រូវគ្រប់គ្រងនិងអនុវត្តក្រោមការកំណត់ដោយ ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

មាត្រា ៣២ .-

បន្ទុកថវិការបស់រដ្ឋ រួមមាន ចំណាយចរន្តនិងចំណាយមូលធន ដែលត្រូវបានបែងចែកជា៦ប្រភេទ ដូចខាង ក្រោម៖

១-បន្ទុកបុគ្គលិក រួមមាន ចំណាយលើបៀវត្ស ប្រាក់បំណាច់និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ ប្រាក់វិភាជន៍សង្គម វិភាគទានសង្គម និងប្រាក់អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ។

២-ចំណាយប្រតិបត្តិការ រួមមាន ចំណាយលើការទិញទំនិញ ការជួសជុលថែទាំ និងការជួលសេវា ដើម្បីទទួល បាននូវមធ្យោបាយនិងសេវាផ្សេងៗ បម្រើឱ្យសកម្មភាពរបស់រដ្ឋ។

៣-បន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ រួមមាន ចំណាយលើការប្រាក់ និងបន្ទុកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗនៃបំណុលសាធារណៈក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស។

៤-ចំណាយវិនិយោគ រួមមាន ចំណាយលើការទទួលបាននូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងទាំងរូបិយ និងអរូបិយ ព្រមទាំង ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេលវែង។

៥-ការផ្ទេរ៖

ចំណាយអន្តរាគមន៍ រួមមាន ចំណាយលើការផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍សង្គម ចំណាយអន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គម រដ្ឋកិច្ច និងវប្បធម៌

ចំណាយឧបត្ថម្ភធន ដោយមានភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌនិងគ្មានភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌទៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

- ចំណាយឧបត្ថម្ភធនទៅគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល
- ចំណាយឧបត្ថម្ភធនទៅសហគ្រាសសាធារណៈ
- ការផ្តល់អំណោយ
- ចំណាយឧបត្ថម្ភធនផ្សេងៗ។

៦- ចំណាយផ្សេងៗ រួមមាន ចំណាយលើពន្ធនិងអាករដែលបង់ដោយរដ្ឋ ចំណាយមិនទាន់បែងចែកមាន មុខសញ្ញា ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក និងចំណាយដទៃទៀត។

ប្រភេទចំណាយនីមួយៗ ត្រូវធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជាជំពូក គណនី អនុគណនី ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៣៣ .-

ធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទានរបស់រដ្ឋ ដែលជួយធានាបាននូវតុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ គឺជាលទ្ធផលនៃ កិច្ចប្រតិបត្តិការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- ចលនាប្រាក់ទំនេររបស់រដ្ឋ។
- ២- ការគ្រប់គ្រងប្រាក់បញ្ញើរបស់និក្ខិត្តករ។
- ៣- ការខ្ចីប្រាក់ បំណុលប្រហាក់ប្រហែល និងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ។
- ៤- ប្រតិបត្តិការសាច់ប្រាក់ផ្សេងទៀត។

មាត្រា ៣៤ .-

កិច្ចប្រតិបត្តិការ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវគោរពទៅតាមគោលការណ៍គ្រឹះមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

- ១- ការវិនិយោគប្រាក់ទំនេររបស់រដ្ឋ ត្រូវអនុវត្តទៅតាមការអនុញ្ញាតជាប្រចាំឆ្នាំជាទូទៅឬការអនុញ្ញាតពិសេស ណាមួយ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។
- ២- គណនីប្រាក់បញ្ញើរបស់និក្ខិត្តករមិនត្រូវមានវិបារូបន៍។
- ៣- ថវិការបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវដាក់ចូលក្នុងគណនីនៅរតនាគារជាតិជាចាំបាច់ លើកលែងតែមានការអនុញ្ញាតពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុ។
- ៤- ការខ្ចីប្រាក់ បំណុលប្រហាក់ប្រហែល និងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ត្រូវអនុវត្តស្របតាមការអនុញ្ញាត ប្រចាំឆ្នាំជាទូទៅ ឬការអនុញ្ញាតពិសេសណាមួយ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។

ក្រៅពីប្រភពធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទានដែលត្រូវគ្រប់គ្រងតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ពាក់ព័ន្ធជាធរមាន វិធាននិង នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទានឯទៀតដែលមានចែងខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ៣៥ .-

កិច្ចប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំរបស់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមូលនិធិប្រាក់សន្សំរបស់រដ្ឋ។ ប្រភពនៃមូលនិធិប្រចាំឆ្នាំរបស់ហិរញ្ញវត្ថុនេះ រួមមាន៖

- ចំណាយប្រចាំឆ្នាំនៃថវិកាថ្នាក់ជាតិ ក្នុងទំហំពី ២ (ពីរ) ភាគរយ ទៅ ៤ (បួន) ភាគរយនៃលទ្ធផលអនុវត្ត
- ចំណាយចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិមួយឆ្នាំមុនឆ្នាំកំពុងអនុវត្តថវិកា ដែលត្រូវកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ

- អតិរេកដែលអាចកើតមានពីការអនុវត្តថវិកាថ្នាក់ជាតិប្រចាំឆ្នាំ ដែលត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ទូទាត់ថវិកា
- ប្រភពផ្សេងៗទៀត ដែលត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

មូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានសន្សំទុកសម្រាប់គោលដៅនៃការធ្វើអន្តរាគមន៍ដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានសារៈសំខាន់ជាសារវន្ត នៅពេលដែលប្រទេសជាតិប្រឈមមុខនឹងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ឬគ្រោះអាសន្នបន្ទាន់នានា ជាអាទិ៍ ការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកាចសាហាវនិងគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ។

មូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ អាចយកទៅវិនិយោគរយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង។

មូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវកត់ត្រាក្នុងគណនីទោលរតនាគារ។ សមតុល្យនៃមូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានយោងបន្តពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។

ការប្រើប្រាស់មូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ជាកម្មវត្ថុនៃការអនុម័តនៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ មូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងការចាត់ចែងមូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរាយការណ៍ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភាជារៀងរាល់ឆ្នាំអំពីការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងមូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងមូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ៣៦ .-

ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម ធ្វើការប៉ាន់ស្មានពីធនធាននិងបន្ទុកថវិការបស់រដ្ឋ កំណត់ដំហរគោលនយោបាយថវិកា កំណត់ពិធានចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិនិងពិធានចំណាយថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងកំណត់ពិធានតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន និងវាយតម្លៃហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាបាននូវចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

ក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម កំណត់ពិធានចំណាយថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដោយផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមានសង្គតិភាពទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម។

ក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យមរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ កំណត់ពិធានចំណាយថវិការបស់រដ្ឋបាលរាជធានីខេត្ត និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិពាក់ព័ន្ធ ដោយផ្អែកតាមក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម។

ក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យមទាំងពីរខាងលើ ត្រូវប្រើជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានិងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មដែលបានគ្រោងទុក។

មាត្រា ៣៧ .-

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវវិភាគឥណទានថវិកាទៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលតាមការប៉ាន់ស្មានប្រភេទចំណាយ ព្រមទាំងឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញនូវថវិកាឧបសម្ព័ន្ធនៅថ្នាក់ជាតិ គណនីពិសេសរតនាគារ និងការចំណាយសាធារណៈរដ្ឋបាលនៅថ្នាក់ជាតិ។

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវវិភាគឥណទានថវិកាដល់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត តាមកម្មវិធី និងប្រភេទចំណាយ និងឥណទានថវិកាជាកញ្ចប់ដល់រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ ព្រមទាំងឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីថវិកា ឧបសម្ព័ន្ធនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថវិកាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

មាត្រា ៣៨ .-

ឥណទានថវិកាដែលបានអនុម័តក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបែងចែកជូនក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល តាមកម្មវិធី និងប្រភេទចំណាយ ដើម្បីរួមចំណែកសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងគោលនយោបាយជាអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ការបែងចែកឥណទានថវិកាជូនក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល កម្រិតកម្មវិធី និង កម្រិតជំពូកនៃចំណាត់ថ្នាក់មាតិកាថវិកា ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ការបែងចែកឥណទានថវិកាលម្អិតតាមអនុកម្មវិធីនិងចង្កោមសកម្មភាព និងចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកា ថវិកា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចេញប្រកាសដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សៀវភៅថវិកាស្តីពីការបែងចែក ឥណទានថវិកាក្រោមកម្រិតកម្មវិធី និងក្រោមកម្រិតជំពូកនៃចំណាត់ថ្នាក់មាតិកាថវិកា ឱ្យបានមុនថ្ងៃទី១ ខែមករា នៃឆ្នាំអនុវត្តថវិកា។

ចំណាយមិនទាន់បែងចែកមានមុខសញ្ញា ដែលមានចែងក្នុងចំណុចទី៦នៃមាត្រា៣២នៃច្បាប់នេះ គឺជា មុខចំណាយដែលមានការកំណត់ច្បាស់លាស់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ហើយជាកម្មវត្ថុនៃការផ្ទេរដោយអនុក្រឹត្យ ទៅតាមគោលដៅនៃមុខចំណាយ នៅពេលដែលឥណទានថវិកានោះត្រូវបានអនុម័ត។

ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក ដែលមានចែងក្នុងចំណុចទី៦នៃមាត្រា៣២នៃច្បាប់នេះ មិនត្រូវបែងចែក ឱ្យទៅក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិឡើយ។ ឥណទានថវិកា នៃចំណាយមិនបានគ្រោងទុក ត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ចំណាយទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់អាចកំណត់ជាក់លាក់ ជាមុនបាន មានជាអាទិ៍ ភាពបន្ទាន់ឬចំណាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រោះអាសន្ននិងព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗដែលកើតឡើង ជាយថាហេតុ សម្រាប់វិភាគឡើងវិញទៅក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ ក្រោមជាតិ នៅពេលដែលឥណទានថវិកានោះត្រូវបានអនុម័ត។

មាត្រា ៣៩ .-

ឥណទានថវិកាមានពីរប្រភេទ គឺឥណទានកំហិតកំណត់ និងឥណទានប៉ាន់ប្រមាណ។

ឥណទានកំហិតកំណត់ គឺត្រូវបានផ្តល់ជាការសន្យានិងការអនុញ្ញាតត្រឹមកម្រិតខ្ពស់បំផុតមួយ ដែលចំណាយ ប្រភេទនេះត្រូវបានកំណត់ជាមុន។ ចំណាយបែបនេះអាចបង្កើនបានតែតាមរយៈច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុតែមួយ ប៉ុណ្ណោះ។

ឥណទានប៉ាន់ប្រមាណ គឺត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ចំណាយចាំបាច់ និងក្នុងករណីដែលការគ្រោងមិនគ្រប់គ្រាន់ នៅពេលដែលការគ្រោងបន្ទាប់ពីការអនុម័តថវិកា។ ចំណាយនៃឥណទានប្រភេទនេះ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់លើសពី កម្រិតដែលបានគ្រោងនៅក្នុងកម្មវិធីនិងជំពូកថវិកាពាក់ព័ន្ធ។ ឥណទានប្រភេទនេះ កើតមានលើបំណុល

សាធារណៈ វិភាគទានសមាជិកភាពចំពោះស្ថាប័នអន្តរជាតិឬអន្តររដ្ឋាភិបាល អន្តរាគមន៍គាំពារសង្គម និងចំណាយផ្សេងទៀតដែលត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ឥណទានបៀវត្សនិងប្រាក់បំណាច់របស់បុគ្គលិក អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានកម្រិតលើសលើការគ្រោងក្នុងរង្វង់នៃចំនួនបុគ្គលិកតាមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។ ការបង្កើនឥណទានបៀវត្សនិងប្រាក់បំណាច់របស់បុគ្គលិក ដោយសារការកើនឡើងនៃចំនួនបុគ្គលិកនៅក្នុងឆ្នាំអនុវត្តថវិកា មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ។ ពិការចំនួនបុគ្គលិកតាមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។ ក្នុងករណីមានតម្រូវការពិសេស ចាំបាច់ និងបន្ទាន់ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចបង្កើនពិការចំនួនបុគ្គលិក ព្រមទាំងបង្កើនឥណទានបៀវត្សនិងប្រាក់បំណាច់របស់បុគ្គលិក ស្របទៅនឹងការបង្កើនចំនួនបុគ្គលិក ដែលការបង្កើននេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការអនុម័តដោយច្បាប់ទូទាត់ថវិកានៃឆ្នាំអនុវត្តថវិកា។

មាត្រា ៤០ .-

ឥណទានចំណាយចរន្ត ត្រូវបែងចែកជាឥណទានសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីដែលបានអនុម័ត និងឥណទានសម្រាប់អនុវត្តវិធានការថ្មីនៃកម្មវិធីនោះ។

ឥណទានសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីដែលបានអនុម័ត រួមមាន ឥណទានដែលបានកំណត់នៅក្នុងចំណាយប្រតិបត្តិការឆ្នាំមុន ដកទាយជួនាន និងដកឥណទានសម្រាប់សកម្មភាពការងារដែលនឹងមិនកើតឡើងវិញនៅក្នុងឆ្នាំគ្រោងថវិកា ឬក៏បន្ថែមឥណទានសម្រាប់ការកែប្រែតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។

ឥណទានសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីដែលបានអនុម័ត ត្រូវស្ថិតក្នុងកម្រិតអប្បបរមាចាំបាច់ដែលត្រូវការសម្រាប់ដំណើរការសកម្មភាពការងារចាំបាច់នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃឆ្នាំមុន។

ការកែប្រែតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ត្រូវគិតអំពីផលប៉ះពាល់ដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំមុន និងដែលអាចកើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម។

វិធានការថ្មីនៃកម្មវិធី គឺជាវិធានការដែលទាក់ទងទៅនឹងការសម្រេចទាំងឡាយណាដែលនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀតទៅលើថវិកា។

ឥណទានថវិកាសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ត្រូវមានការពន្យល់ពីភាពចាំបាច់ ភាពសមស្រប និងមូលដ្ឋានគណនាក្នុងទិសដៅសម្រេចបាននូវសមិទ្ធកម្មដែលបានគ្រោងទុក។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការបែងចែកឥណទានចំណាយចរន្ត ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៤១ .-

ឥណទានចំណាយមូលធន គឺជាឥណទានវិនិយោគដែលចែកជាឥណទានភ្ជាប់សន្យា និងឥណទានទូទាត់។ ឥណទានវិនិយោគ កំណត់លើគម្រោងឬកម្មវិធីវិនិយោគ ទាំងឡាយដែលរដ្ឋបានផ្ដើមនៅក្នុងឆ្នាំ និងគណនាតម្រូវការចំណាយសរុប ដោយមានសង្គតិភាពទៅនឹងផែនការគម្រោងវិនិយោគរយៈពេលមធ្យម។

ឥណទានភ្ជាប់សន្យា ជាឥណទានកំហិតកំណត់ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតនៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ សម្រាប់ ឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលធ្វើការធានាចំណាយសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទាំងស្រុងនៃគម្រោងឬកម្មវិធីវិនិយោគដែលបានគ្រោងដោយ មិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការគ្រោងឥណទានបន្ថែមសម្រាប់បញ្ចប់នោះទេ។ ឥណទានភ្ជាប់សន្យានេះត្រូវមានសង្គតិភាព ទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម និងធានាបាននូវចីរភាពនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងស្ថិរភាព ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។

ឥណទានទូទាត់ ត្រូវប្រើសម្រាប់ចេញបញ្ជាចំណាយដែលជាបន្ទុករបស់រដ្ឋទៅតាមលក្ខខណ្ឌទូទាត់នៃកិច្ចសន្យា គម្រោងវិនិយោគ និងនៅក្នុងកម្រិតនៃឥណទានភ្ជាប់សន្យា។

ឥណទានភ្ជាប់សន្យានិងឥណទានទូទាត់ ត្រូវដាក់នៅក្រោមអាណាប័ក សម្រាប់ចំណាយចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្ត គម្រោងវិនិយោគ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។

មាត្រា ៤២ .-

ឥណទានភ្ជាប់សន្យាអាចមានតម្លៃគ្មានកំណត់ពេល។ ឥណទាននេះ ត្រូវបានយោងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ រហូត ដល់ការលុបជាប់ហេតុ។ ឥណទានទូទាត់ដែលមិនបានប្រើនៅពេលបិទការគ្រប់គ្រង(បញ្ចប់ឆ្នាំ) ត្រូវបានលុបនិង អាចអនុញ្ញាតឥណទានថ្មីសម្រាប់ឆ្នាំបន្ទាប់។

មាត្រា ៤៣ .-

គម្រោងឬកម្មវិធីវិនិយោគរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ដែលមិនទាន់បញ្ចប់នៅឆ្នាំអនុវត្ត ឥណទានទូទាត់នៃចំណាយមូលធនដែលមិនទាន់បានប្រើប្រាស់នៅពេលបិទ ការគ្រប់គ្រង(បញ្ចប់ឆ្នាំ) អាចអនុញ្ញាតឱ្យយោងជាឥណទានទូទាត់នៅឆ្នាំបន្ទាប់បាន សម្រាប់បញ្ចប់គម្រោងឬកម្មវិធី វិនិយោគចាំបាច់។ ឥណទានយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់នេះ ត្រូវសម្រេចដោយអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ យ៉ាងយូរនៅត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែមករា នៅឆ្នាំបន្ទាប់។

ឥណទានទូទាត់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់ ត្រូវកម្រិតមិនឱ្យលើសពី១០(ដប់)ភាគរយ រៀងៗគ្នានៃ ឥណទានចំណាយវិនិយោគថ្នាក់ជាតិប្រចាំឆ្នាំ និងឥណទានចំណាយវិនិយោគនៃរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្តប្រចាំឆ្នាំ។ ឥណទានទូទាត់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យយោងពីឆ្នាំមុនដែលមិនបានប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំបន្ទាប់ ត្រូវទុកជាមោឃៈនៅក្នុង ច្បាប់ទូទាត់ថវិកានៃឆ្នាំបន្ទាប់។

ដោយឡែក ការយោងឥណទានទូទាត់ទៅឆ្នាំបន្ទាប់សម្រាប់គម្រោងឬកម្មវិធីវិនិយោគរបស់រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ឥណទានដែលអនុញ្ញាតឱ្យយោងខាងលើនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការកត់ត្រាក្នុងច្បាប់ទូទាត់ថវិកានៅឆ្នាំបន្ទាប់។

វិធាន លក្ខណវិនិច្ឆ័យ និងនីតិវិធីនៃការអនុញ្ញាតឱ្យយោងឥណទានទូទាត់ទៅឆ្នាំបន្ទាប់ ត្រូវកំណត់ដោយ អនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ៤៤ .-

ឥណទានវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស គឺជាឥណទានប៉ាន់ប្រមាណ ហើយពុំអាចធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃ ការគ្រប់គ្រងទំណាយណាមួយផ្សេងទៀតបានឡើយ។

មាត្រា ៤៥ .-

គ្មានវិធានការជាបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ បទបញ្ជា ឬរដ្ឋបាលណាមួយ អាចត្រូវបានអនុម័តទទួលស្គាល់ឬសម្រេចបានទេ ប្រសិនបើតម្រូវការចំណាយនៃបន្ទុកថ្មីដែលនឹងកើតឡើងនោះ មិនត្រូវបានវាយតម្លៃ ព្យាករ និងអនុញ្ញាតមុននិងក្នុង ពេលគ្រោង និងកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។

មាត្រា ៤៦ .-

ចំណូល ត្រូវប្រមូល កត់ត្រា និងបង់ទាំងស្រុងចូលគណនីទោលរតនាគារ ហើយមិនត្រូវយកទៅកាត់កងដោយ ត្រង់ជាមួយចំណាយណាមួយឡើយ។

ចំណូលទាំងមូល ត្រូវវិភាជសម្រាប់រាល់មុខសញ្ញាចំណាយទាំងអស់។ ប៉ុន្តែ ចំណូលខ្លះអាចត្រូវវិភាជសម្រាប់ តែមុខសញ្ញាចំណាយជាក់ស្តែងណាមួយក្នុងទម្រង់និងក្រោមលក្ខខណ្ឌ ដែលត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់។ ការវិភាជ ទាំងនេះ ត្រូវរៀបចំតាមទម្រង់ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ ឬគណនីពិសេសរតនាគារ។

ការបង្កើនដោយអាណាប័កនូវទឹកប្រាក់នៃឥណទានដែលបានអនុម័ត ដោយសំអាងលើប្រាក់ចំណូលពិសេស ណាមួយ ត្រូវបានហាមឃាត់ដាច់ខាត។

ផ្នែកទី៤

សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវ

មាត្រា ៤៧ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណូលនិងចំណាយថវិកា ការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី និងការធានារបស់រដ្ឋ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់។

គោលបំណង ពិធាន និងលក្ខខណ្ឌផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៃការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី និងការធានារបស់រដ្ឋ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។

មាត្រា ៤៨ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការរៀបចំ ការអនុវត្ត ការតាមដាន និងការគ្រប់គ្រងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចផ្តល់របាយការណ៍អំពីស្ថានភាពក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភាពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ គឺនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ និងនៅពេលពិភាក្សាអនុម័ត សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។

មាត្រា ៤៩ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចដឹកនាំការគោរពនិងការរក្សាវិន័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ព្រមទាំងពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពថវិកាទាំងកម្រិតវិភាជន៍ និងកម្រិតអនុវត្តន៍ តាមរយៈការរៀបចំនិងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌ ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម ការគោរពច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និង ការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តថវិកា ដោយមានយន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃជាប្រចាំលើការគ្រប់គ្រងថវិកា។

មាត្រា ៥០ .-

រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិនិងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ថវិកា ការគ្រប់គ្រងថវិកា និងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិការបស់ខ្លួន ជាពិសេសត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះ ការកំណត់និងលទ្ធផលនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ នៅក្នុងវិស័យនិងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលស្របទៅ នឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ជំពូកទី ៣

ការរៀបចំនិងការអនុវត្តថវិកា

ផ្នែកទី ១

ក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀបចំថវិកា

មាត្រា ៥១ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចេញសារាចរស្តីពីប្រតិទិនលម្អិតនៃការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំនៅអំឡុង ពាក់កណ្តាលខែមករា។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំសេចក្តីព្រាងសារាចររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលស្តីពីការរៀបចំ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានិងគម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដោយផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម និងក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម ដែលបានកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីដាក់ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យ និងសម្រេច នៅដើមខែឧសភា ដោយមានបញ្ជាក់នូវទម្រង់ បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបចំគម្រោងថវិកា ព្រមទាំង ឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយ។

រដ្ឋមន្ត្រីគ្រប់ក្រសួង ប្រធានគ្រប់ស្ថាប័ន ប្រធានគ្រប់អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងអភិបាលនៃ គណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានិងគម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដោយអនុលោមតាម សារាចររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដូចមានចែងខាងលើ និងត្រូវផ្ញើជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ នៅអំឡុង ពាក់កណ្តាលខែមិថុនា។

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវដាក់ឆ្លងគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ពិនិត្យ និងសម្រេចនៅក្នុងអំឡុងពាក់កណ្តាល ខែតុលា។ បន្ទាប់ពីបានពិនិត្យនិងសម្រេចហើយ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំនិង សំណុំឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ជូនទៅរដ្ឋសភា យ៉ាងយូរនៅសប្តាហ៍ទី៤ នៃខែតុលា ដើម្បីពិនិត្យនិងអនុម័ត មុននឹងបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះជូនទៅព្រឹទ្ធសភា យ៉ាងយូរនៅសប្តាហ៍ទី១១នៃខែធ្នូ ដើម្បីពិនិត្យ ហើយឱ្យយោបល់ មុនថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រម ព្រមទាំងរៀបចំបែបបទអនុវត្តឱ្យបានចប់សព្វគ្រប់ យ៉ាងយូរ ត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ។

ក្នុងករណីមានការស្នើសុំពីគណៈកម្មការជំនាញពាក់ព័ន្ធរបស់រដ្ឋសភា ក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុនៃរដ្ឋសភា សមាជិករាជរដ្ឋាភិបាលដែលទទួលបន្ទុកដឹកនាំគ្រប់គ្រងក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល មានភារកិច្ចដឹកនាំមន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធដើម្បីឆ្លើយបំភ្លឺអំពីគោលបំណង ក្នុងនយោបាយ និងកម្មវិធី ព្រមទាំងរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្មនៃកម្មវិធីក្រោមសមត្ថកិច្ចក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាព

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល១សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីបញ្ជូនទៅ រដ្ឋសភា និងផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល២សប្តាហ៍បន្ទាប់ពីច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំនេះចូលជាធរមាន។

ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម និងក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម ត្រូវបញ្ជូនទៅរដ្ឋសភា និងផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងខែមេសា បន្ទាប់ពីទទួលបានការសម្រេចដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម និងក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម អាចត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម មុននឹងបញ្ជូនភ្ជាប់ទៅនឹងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំទៅរដ្ឋសភា។

ផ្នែកទី២

ដំណើរការនៃការរៀបចំ និងការអនុម័តថវិកា

មាត្រា៥២ .-

ការរៀបចំថវិកា ត្រូវគោរពបទប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា៤ មាត្រា៦ និងមាត្រា១៥នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា៥៣ .-

ការគ្រោងចំណូល ត្រូវឈរលើមូលដ្ឋាននៃប្រភពធនធានថវិការបស់រដ្ឋដែលបានមកពីចំណូលសារពើពន្ធ ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងចំណូលផ្សេងៗ ដោយ៖

១-រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវគ្រោងដោយផ្ទាល់នូវចំណូលសារពើពន្ធ ចំណូលមិនមែន សារពើពន្ធ និងចំណូលផ្សេងៗ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការប្រមូលនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

២-រដ្ឋមន្ត្រីគ្រប់ក្រសួង ប្រធានគ្រប់ស្ថាប័ន ប្រធានគ្រប់អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងអភិបាលនៃ គណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដែលមានចំណែកក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណូលក្រោម សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនត្រូវផ្ញើមករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនូវបញ្ជីរាយគ្រប់មុខចំណូល និងបញ្ជីប៉ាន់ស្មាន ចំណូលទាំងអស់ ដើម្បីកត់ត្រាក្នុងគម្រោងចំណូលនៃថវិកាឱ្យបានពេញលេញនិងត្រឹមត្រូវ។ ចំណូលទាំងនេះជា ចំណែកមិនអាចបំបែកបាននៃចំណូលសរុបនៃថវិការដ្ឋ។

មាត្រា៥៤ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវគ្រោងធនធានហិរញ្ញប្បទាន ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃប្រភពបាន មកពី៖

- ១-ការបោះផ្សាយលក់មូលបត្ររដ្ឋ។
- ២-ការខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុនិងដៃគូអភិវឌ្ឍ។
- ៣-ប្រាក់បញ្ញើរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។
- ៤-ហិរញ្ញប្បទានពីប្រភពផ្សេងៗទៀត ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

មាត្រា៥៥ .-

ការគ្រោងចំណាយចរន្តនិងចំណាយវិនិយោគ ត្រូវរៀបចំឡើងដោយរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិនិងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្រោមការអនុវត្តកម្មវិធីនិងសកម្មភាពការងារទាំងមូល។

មាត្រា ៥៦ .-

ការគ្រោងតម្រូវការថវិកា ត្រូវរៀបចំឡើងដោយហ្មត់ចត់និងច្បាស់លាស់ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ច្បាប់គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ គោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ ព្រមទាំងគោលបំណងគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងលទ្ធផលរំពឹងទុក របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបង្កើតនិយាមនិងឯកតារង្វាស់សម្រាប់រាល់សកម្មភាពការងារ ដែលមានលក្ខណៈផ្សេងៗគ្នា ព្រមទាំងសម្រាប់ទ្រព្យនិងសេវា ដោយសហការជាមួយនឹងក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

មាត្រា ៥៧ .-

ការគ្រោងចំណាយវិនិយោគត្រូវរៀបចំផ្អែកលើគម្រោងឬកម្មវិធីវិនិយោគដោយឡែកៗ ដែលមានការយល់ព្រមជាមុន ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងវិនិយោគសាធារណៈ និងដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងសំដៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណង ដែលបានកំណត់ក្នុងរបៀបវារៈគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ គម្រោងឬកម្មវិធីវិនិយោគទាំងអស់ គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់វាយតម្លៃចំណាយវិនិយោគសរុបរបស់គម្រោងឬកម្មវិធី និងសម្រាប់កំណត់រយៈពេលនៃឥណទានភ្ជាប់សន្យានិងឥណទានទូទាត់ សម្រាប់ដំណាក់កាលនីមួយៗក្នុងឆ្នាំ។

មាត្រា ៥៨ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិគ្រោងចំណូលនិងចំណាយរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលមិនបានលើកគម្រោងចំណូល និងចំណាយរបស់ខ្លួនតាមកាលកំណត់ ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃឆ្នាំកំពុងអនុវត្តដើម្បីធានាការគោរពតាមប្រតិទិននៃការរៀបចំ និងការអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥១ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៥៩ .-

- សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ចែកចេញជាពីរផ្នែក។
- ផ្នែកទី១ : បទប្បញ្ញត្តិនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ រួមមាន៖
- ១- អនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលគ្រប់ធនធានថវិការដ្ឋ និងកំណត់ធនធានទាំងនោះ ជាទឹកប្រាក់សរុប។
  - ២- ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធដល់ធនធានថវិការដ្ឋ ដែលរួមមាន ចំណូលសារពើពន្ធ ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងចំណូលផ្សេងៗ។
  - ៣- កំណត់នូវបន្ទុកថវិកា ជាឥណទានខ្ពស់បំផុតដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិការដ្ឋ។
  - ៤- ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងបន្ទុកថវិការដ្ឋ រួមបញ្ចូលនូវពិធាននៃការឱ្យប្រាក់គេឱ្យ។
  - ៥- កំណត់តុល្យភាពថវិកា/ សមតុល្យធនធាននិងបន្ទុកថវិកា។

- ៦- កំណត់ពិធានធនធានហិរញ្ញប្បទាន។
- ៧- ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទាន រួមបញ្ចូលនូវពិធាននៃការឱ្យប្រាក់ពីគេនិង
- ៨- ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងមូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ។

៩- ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗទៀត។

ផ្នែកទី២ : តារាងឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ រួមមាន៖

១- តារាងចំណូលថវិកាថ្នាក់ជាតិ ចែកជាប្រភេទ ជំពូក គណនី អនុគណនី និងតាមក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល។

២- តារាងចំណូលថវិការដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ចែកជាប្រភេទ ជំពូក គណនី អនុគណនី និងតាមរាជធានី ខេត្ត។

៣- តារាងចំណាយ បែងចែកទៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល តាមប្រភេទចំណាយ។

៤- តារាងចំណាយតាមកម្មវិធី។

៥- តារាងចំណាយវិនិយោគ បែងចែកទៅតាមប្រភេទចំណាយដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ដែលចែកចេញជាឥណទានភ្ជាប់សន្យានិងឥណទានទូទាត់។

៦- តារាងពិគ្រោះចំនួនបុគ្គលិកតាមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

៧- តារាងចំណាយឧបត្ថម្ភធនទៅគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។

៨- តារាងចំណូល ចំណាយថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ និងគណនីពិសេសរតនាគារ(ថ្នាក់ជាតិ)។

៩- តារាងចំណាយថវិការដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត(តាមប្រភេទចំណាយ តាមកម្មវិធី និងតាមរាជធានី ខេត្ត)។

១០- តារាងតុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំបញ្ជាក់ពីកិច្ចប្រតិបត្តិការថវិកាដែលជាសមតុល្យធនធាននិងបន្ទុកថវិកាព្រមទាំងឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាននិងប្រភពហិរញ្ញប្បទាន។

មាត្រា ៦០ .-

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ដែលត្រូវដាក់ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារដូចខាងក្រោម៖

១- សេចក្តីថ្លែងហេតុនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ។

២- ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម និងក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម ឬបច្ចុប្បន្នកម្មនៃឯកសារនេះ។

៣- ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីគម្រោងសមិទ្ធកម្មប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត។

ក្រៅពីឯកសារខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល អាចផ្តល់ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីភ្ជាប់ទៅនឹងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ សម្រាប់ពិចារណាបន្ថែម ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា។

មាត្រា ៦១ .-

ក្នុងករណីសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ មិនត្រូវបានអនុម័តមុនថ្ងៃទី១ ខែមករា នៃឆ្នាំការិយបរិច្ឆេទនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ដូចខាងក្រោម ត្រូវបានបន្តដោយស្របច្បាប់៖

១- ចំណូលសារពើពន្ធ ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងចំណូលផ្សេងៗ ត្រូវបានអនុញ្ញាតនិងបន្តឱ្យប្រមូល ក្នុង លក្ខខណ្ឌនិងតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលបានកំណត់ក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុពីមុន និងក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ព្រមទាំងលិខិតបទដ្ឋាន ដែលមានជាធរមាន។

២- ចំណាយចរន្តថវិការដ្ឋ តាមក្របខ័ណ្ឌនៃឥណទានថវិកាឆ្នាំមុន ដោយគិតតាមវិធីមួយភាគដប់ពីរជាបណ្តោះ អាសន្នក្នុងខែនីមួយៗរហូតដល់ថវិកាថ្មីត្រូវបានអនុម័ត។

៣- ចំណាយវិនិយោគ ក្នុងកម្រិតឥណទានទូទាត់ដែលនៅទំនេរនៃក្របខ័ណ្ឌឥណទានថវិកាឆ្នាំមុន ហើយអាច លើសពីនេះក្នុងករណីចាំបាច់ ដោយមិនឱ្យការទូទាត់នោះលើសពីកម្រិតឥណទានភ្ជាប់សន្យា ដែលបានអនុម័តក្នុង ថវិកាឆ្នាំមុន។

៤- ចំណាយបដិភាគសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស និងបន្ទុក បំណុលសាធារណៈ រួមមានការរំលស់ប្រាក់ដើម ការប្រាក់ និងបន្ទុកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងជាធរមាន។

៥- ចំណាយទាំងឡាយដែលជាកាតព្វកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងសមាជិកភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងស្ថាប័នអន្តរជាតិនិងអន្តរ រដ្ឋាភិបាល។

ផ្នែកទី៣

សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវ

មាត្រា៦២ .-

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវអនុម័តក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងច្បាប់ដទៃទៀតដែរ លើកលែងតែករណីដូចខាង ក្រោម៖

១- ធនធាន បន្ទុក និងតុល្យភាពថវិការដ្ឋ ដែលត្រូវអនុម័តសរុបជាកញ្ចប់ រួមបញ្ចូលនូវ៖

- ធនធាននិងបន្ទុកថវិកាថ្នាក់ជាតិ
- ធនធាននិងបន្ទុកថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- ធនធាន បន្ទុក និងតុល្យភាព/សមតុល្យថវិការដ្ឋ
- បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទាន។

២- បញ្ជីសរុបនៃថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ និងគណនីពិសេសរតនាគារ ដែលត្រូវអនុម័តជាកញ្ចប់។

៣- បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀត ដែលត្រូវអនុម័តជាជំពូក។

៤- សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំទាំងមូលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុម័តចុងក្រោយ។

មាត្រា៦៣ .-

ការកែប្រែបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ មិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ប្រសិនបើការកែប្រែ នោះសំដៅបន្ថយធនធាន ឬបង្កើត ឬបន្ថែមបន្ទុកថវិការដ្ឋដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ជាសំខាន់ដល់តុល្យភាពនៃថវិកាដែល បានស្នើឡើង លើកលែងតែក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

ក្នុងករណីចំណាយថ្មីដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយលុបឬបន្ថយចំណាយណាមួយផ្សេងទៀត ដើម្បីរក្សាតុល្យភាព

- ការស្នើចំណាយថ្មីដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនូវការស្នើសុំសំចៃលើប្រភេទចំណាយណាមួយដែលបានស្នើឡើងរួចហើយដើម្បីរក្សាតុល្យភាពថវិកា
- ការស្នើចំណាយថ្មីដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនូវការស្នើបង្កើតមុខចំណូលថ្មី ឬបង្កើនចំណូលដើម្បីរក្សាតុល្យភាពថវិកា។

ការកែប្រែបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវមានការវាយតម្លៃលើទំហំនៃផលប៉ះពាល់ក្នុងឆ្នាំអនុវត្ត និងក្នុងករណីចាំបាច់ក្នុងឆ្នាំបន្តបន្ទាប់។

ការកែប្រែបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវមានមូលហេតុនិងយុត្តិកម្មត្រឹមត្រូវ។

ការស្នើកែប្រែបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលផ្ទុយនឹងខ្លឹមសារនៃមាត្រានេះ មិនត្រូវយកមកពិនិត្យនិងអនុម័តនោះទេ។

មាត្រា ៦៤ .-

ការបែងចែកឥណទានថវិកាជូនក្រសួង ស្ថាប័ន កម្រិតជំពូក និងកម្រិតកម្មវិធីនៃចំណាត់ថ្នាក់មាតិកាថវិកា ត្រូវអនុវត្តតាមមាត្រា ៣៨ នៃច្បាប់នេះ។ ការបែងចែកនេះមិនអាចនាំឱ្យមានការកែប្រែឥណទានថវិកាដែលត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ឡើយ។

ជំពូកទី ៤

ការអនុវត្តថវិកា

ផ្នែកទី ១

ក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តថវិកា

មាត្រា ៦៥ .-

ការផ្ទេរឥណទានថវិកាពីមួយទៅមួយរវាងក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់នៃការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ការផ្ទេរឥណទានថវិកា ពីមួយទៅមួយរវាងក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយអនុក្រឹត្យ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលការផ្ទេរឥណទានថវិកានេះ មិនមានការកែប្រែមុខចំណាយនិងការបែងចែកឥណទានថវិកាតាមជំពូកនៃចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកាថវិកា និងមានគោលបំណងនៃសកម្មភាពដូចគ្នា។

ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់នៃការផ្ទេរមុខងារពីរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ ទៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការផ្ទេរឥណទានថវិកា ពីសាមីក្រសួង ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ទៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលមានការពាក់ព័ន្ធ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយអនុក្រឹត្យ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលការផ្ទេរឥណទានថវិកានេះមិនមានការកែប្រែមុខចំណាយនិងការបែងចែកឥណទានថវិកាតាមជំពូកនៃចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកាថវិកា និងមានគោលបំណងនៃសកម្មភាពដូចគ្នា។

ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់នៃការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការផ្ទេរឥណទានថវិកាពីរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលការផ្ទេរឥណទានថវិកានេះ មិនមានការកែប្រែមុខចំណាយនិងការបែងចែកឥណទានថវិកាតាម ជំពូកនៃចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកាថវិកា និងមានគោលបំណងនៃសកម្មភាពដូចគ្នា។

មាត្រា ៦៦ .-

ការបង្វែរឥណទានថវិកាពីជំពូកមួយទៅជំពូកមួយនៅផ្ទៃក្នុងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ការបង្វែរឥណទានថវិកាពីកម្មវិធីមួយទៅកម្មវិធីមួយនៅផ្ទៃក្នុងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវបានអនុញ្ញាតក្នុងកម្រិតយ៉ាងច្រើនបំផុត៥(ប្រាំ)ភាគរយនៃឥណទានកម្មវិធីនីមួយៗ។ ការបង្វែរ ឥណទានថវិកានេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

នាយករដ្ឋមន្ត្រី អាចផ្ទេរសិទ្ធិសម្រេចក្នុងកម្រិតណាមួយជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ចំពោះ ការបង្វែរឥណទានថវិកាដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទាំងពីរខាងលើ។ ក្នុងករណីដែលមានការផ្ទេរសិទ្ធិសម្រេចនេះ ការបង្វែរឥណទានថវិកា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ការបង្វែរឥណទានថវិកាពីជំពូកមួយទៅជំពូកមួយនៅផ្ទៃក្នុងថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយ ប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចធ្វើប្រតិភូកម្មជូនដល់ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ នូវសិទ្ធិសម្រេចក្នុងការធ្វើនិយ័តកម្មឥណទានថវិការបស់ខ្លួន ដើម្បីដោះស្រាយតម្រូវការក្នុង ករណីចាំបាច់។

ការបង្វែរឥណទានថវិកាពីកម្មវិធីមួយទៅកម្មវិធីមួយនៅផ្ទៃក្នុងថវិការដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ត្រូវបានអនុញ្ញាត ក្នុងកម្រិតយ៉ាងច្រើនបំផុត៥(ប្រាំ)ភាគរយនៃឥណទានកម្មវិធីនីមួយៗ។ ការបង្វែរឥណទានថវិកានេះ ត្រូវកំណត់ ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការបង្វែរឥណទានថវិកាផ្ទៃក្នុងរដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៦៧ .-

ការបង្វែរឥណទានថវិកាពីគណនីមួយទៅគណនីមួយក្នុងជំពូកតែមួយ និងពីអនុកម្មវិធីមួយទៅអនុកម្មវិធីមួយ ក្នុងកម្មវិធីតែមួយ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុ អាចចេញប្រកាសផ្ទេរសិទ្ធិអំណាចនៃការបង្វែរឥណទានថវិកានេះទៅក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត។

ការបង្វែរឥណទានថវិកាពីអនុគណនីមួយទៅអនុគណនីមួយក្នុងគណនីតែមួយ និងពីចង្កោមសកម្មភាពមួយ ទៅចង្កោមសកម្មភាពមួយក្នុងអនុកម្មវិធីតែមួយ ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ឬដោយសេចក្តី សម្រេចរបស់ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត លើកលែងតែមុខចំណាយមួយចំនួនដែលមានហានិភ័យក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកា។ មុខចំណាយដែលត្រូវបាន កំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជា ធានាប្រសិទ្ធភាពតម្រូវការជាក់ស្តែង។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវសិក្សា ពិនិត្យ និងកែសម្រួលបន្ថែមជាបន្តបន្ទាប់នូវសិទ្ធិក្នុងការបង្វែរឥណទាន ថវិកានៅផ្ទៃក្នុងជំពូក និងផ្ទៃក្នុងកម្មវិធី ជូនដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាល រាជធានី ខេត្ត ស្របតាមគោលការណ៍នៃការអនុវត្តថវិកាសមិទ្ធកម្ម។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការបង្វែរឥណទានថវិកានៅផ្ទៃក្នុងជំពូកនិងផ្ទៃក្នុងកម្មវិធី ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៦៨ .-

ការបែងចែកឥណទានថវិកាដែលកត់ត្រានៅក្នុងចំណាយមិនទាន់បែងចែកមានមុខសញ្ញា និងចំណាយមិនបាន គ្រោងទុក ក្រោមរូបភាពនៃឥណទានថវិកាបន្ថែមជាគុណប្រយោជន៍ដល់កម្មវិធី និងជំពូកផ្សេងៗរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៦៩ .-

នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំថវិកា ឥណទានថវិកាសម្រាប់មុខសញ្ញាដែលលែងមានតម្រូវការប្រើប្រាស់អាចត្រូវ បានលុបដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៧០ .-

នៅពេលដែលការវិវត្តនៃចំណូល និងចំណាយ ស្តែងចេញឱ្យឃើញនូវការបាត់តុល្យភាពថវិកា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចចេញជាប្រកាសដើម្បីបង្កកមួយចំណែកឬទាំងស្រុងនៃប្រភេទឥណទានថវិកាមួយចំនួន ដែលបានអនុម័តនៅក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្នុងករណីដែលការបាត់តុល្យភាពនេះមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ រាជរដ្ឋាភិបាល អាចចេញអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយលុបមួយចំណែកឬទាំងស្រុងនៃ ប្រភេទឥណទានថវិកាមួយចំនួនដែលបានអនុម័តក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។ ការលុបឥណទាននេះ ជាកម្មវត្ថុនៃ ការអនុម័តដោយច្បាប់ទូទាត់ថវិកា។

មាត្រា ៧១ .-

ក្នុងករណីមានតម្រូវការចាំបាច់ដើម្បីអន្តរាគមន៍ ឬដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដែលបង្កដោយគ្រោះអាសន្ននិង គ្រោះមហន្តរាយ ដែលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍ជាតិ ផ្នែកលើរបាយការណ៍របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ នាយករដ្ឋមន្ត្រីអាចចេញអនុក្រឹត្យ៖

- ផ្ទេរឥណទានថវិកាពីមួយទៅមួយរវាងក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ ក្រោមជាតិ និងផ្ទេរឥណទាននៅផ្ទៃក្នុងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យកែប្រែមុខចំណាយ និងបែងចែកឥណទានថវិកាដែលផ្ទេរនេះ ឡើងវិញ

បន្ថែមឥណទានថវិកាដើម្បីប្រើប្រាស់ តាមករណីចាំបាច់នីមួយៗ។

ក្នុងករណីការបន្ថែមឥណទានថវិកានេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការអនុម័តដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ នៅពេលដែល មានការណែនាំពីសភា។

ដោយបដិប្បញ្ញត្តិទៅនឹងកថាខណ្ឌខាងលើនេះ ប្រសិនបើច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវនេះមិនអាចធ្វើទៅកើតក្នុង ការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំថវិកាដែលកើតមានព្រឹត្តិការណ៍ ការផ្ទេរនិងការបន្ថែមឥណទានថវិកាទាំងនេះជាកម្មវត្ថុនៃនិយ័ត ភាវូបនីយកម្មក្នុងច្បាប់ទូទាត់ថវិកានៃឆ្នាំអនុវត្ត។

មាត្រា ៧២ .-

ការកែប្រែផ្សេងៗលើច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ អាចធ្វើទៅបាននៅក្នុងអំឡុងពេលនៃឆ្នាំថវិកាតាមរយៈច្បាប់ ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវដែលត្រូវដាក់សុំការអនុម័តយល់ព្រមពីរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា ដូចការអនុម័តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ ដែរ។

មាត្រា ៧៣ .-

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ ត្រូវរៀបចំដោយផ្នែកឬទាំងស្រុងដែលមានទម្រង់ដូចគ្នានឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។ ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ មានឧបសម្ព័ន្ធដូចខាងក្រោម៖

- ១- របាយការណ៍បង្ហាញពីមូលហេតុនិងគោលដៅនៃការកែប្រែឥណទានថវិកា ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពនៃ ការអនុវត្តនិងតុល្យភាពនៃថវិកា។
- ២- ឧបសម្ព័ន្ធទទល់លម្អិតអំពីតម្រូវការឥណទានថវិកាដែលបានស្នើសុំការកែប្រែ។
- ៣- តារាងសង្ខេបអំពីចលនាឥណទានថវិកាដែលនាំឱ្យមានការកែប្រែក្នុងឆ្នាំអនុវត្ត។

ផ្នែកទី ២

ដំណើរការនៃការអនុវត្តថវិកា

មាត្រា ៧៤ .-

ការអនុវត្តកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យរបស់រដ្ឋ ជាការកិច្ចរបស់អាណាប័កនិងគណនេយ្យករ សាធារណៈ។

មុខងារជាអាណាប័កនិងមុខងារជាគណនេយ្យករសាធារណៈ មានវិសមិតភាពនឹងគ្នា។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាល រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក និងមេឃុំ គឺជាអាណាប័កដើមខ្សែនៃថវិការបស់ខ្លួន។ មុខងារជាអាណាប័ករបស់អភិបាលនៃ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិផ្សេងទៀត ត្រូវអនុវត្តស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

អាណាប័កដើមខ្សែ ជាអ្នកបញ្ជាចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ ចំពោះឥណទានថវិកា ដែលត្រូវបានវិភាជជូន សាមីក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

អាណាប័កដើមខ្សែ ត្រូវប្រគល់សិទ្ធិជូនប្រធានអង្គភាពថវិកាក្រោមឱវាទ ជាអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ សម្រាប់អនុវត្ត កិច្ចប្រតិបត្តិការថវិកាក្នុងរង្វង់ឥណទានថវិកាដែលត្រូវបានវិភាជជូន ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មតាមការក្រោងទុក។ សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គភាពថវិកា ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ តាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ហិរញ្ញវត្ថុ។

អាណាប័កដើមខ្សែឬអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ អាចចាត់តាំងថ្នាក់ដឹកនាំក្រោមឱវាទ ជាអាណាប័កជំនួសដោយ អនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

តួនាទី ភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អាណាប័ក ព្រមទាំងការប្រគល់សិទ្ធិជាអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិនិង អាណាប័កជំនួស ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៧៥ .-

ការអនុវត្តថវិការដ្ឋ ជាកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យថវិកាដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបង្កើតអង្គភាពត្រួតពិនិត្យថវិកា ឱ្យនៅអមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងធ្វើប្រតិភូកម្មមុខងារជូនអង្គភាពត្រួតពិនិត្យថវិកានេះ ដើម្បីអនុវត្ត ការត្រួតពិនិត្យថវិកា។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចផ្ទេរសិទ្ធិជូនអង្គភាពណាមួយដែលនៅកៀក ឬស្ថិតនៅកម្រិត អនុវត្តថវិកា ឱ្យអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យថវិកាខាងលើនេះ។ ការធ្វើប្រតិភូកម្មមុខងារនិងការផ្ទេរសិទ្ធិត្រួតពិនិត្យថវិកា ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ការត្រួតពិនិត្យថវិកា អាចធ្វើឡើងតាមនីតិវិធីខ្ចី សាមញ្ញ និងបត់បែនបាន អាស្រ័យលើមុខចំណាយ ឬអង្គភាព អនុវត្តថវិកា ដែលត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

វិធាន និងនីតិវិធីអនុវត្តនិងត្រួតពិនិត្យថវិកា ព្រមទាំងមុខងារនិងភារកិច្ចរបស់អង្គភាពត្រួតពិនិត្យថវិកា ត្រូវ កំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៧៦ .-

រាល់ចំណាយថវិការដ្ឋ សម្រាប់ការទិញ ការសាងសង់ ការជួសជុល ការជួលសេវា ត្រូវអនុលោមតាមវិធាននិង នីតិវិធី ដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធកម្មសាធារណៈជាធរមាន។

ផ្នែកទី ៣

ការតាមដាននិងវាយតម្លៃការអនុវត្តថវិកា

មាត្រា ៧៧ .-

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃថវិកាសមិទ្ធកម្ម ការតាមដាននិងវាយតម្លៃការអនុវត្តថវិកា ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រសម្រាប់វាស់វែងនិងវាយតម្លៃ។

ការតាមដាន ត្រូវពិនិត្យលើគុណភាពនៃការរៀបចំកម្មវិធី ការអនុវត្តកម្មវិធីនិងសមិទ្ធកម្ម និងការប្រើប្រាស់ ធនធាន។ ដោយឡែក ការវាយតម្លៃ ត្រូវពិនិត្យលើសក្តិសិទ្ធភាពនិងសមិទ្ធកម្មដែលសម្រេចបានប្រចាំឆ្នាំ និងពហុឆ្នាំ នៃកម្មវិធីរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ស្ថិតក្រោមក្របខ័ណ្ឌគណនេយ្យភាព រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ តាមគោលការណ៍និងវិធីសាស្ត្រដែលកំណត់ក្នុងប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ពិនិត្យដោយបញ្ជាក់អនុលោមភាព និងផ្តល់អនុសាសន៍លើរបាយការណ៍ សមិទ្ធកម្មរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ប្រើប្រាស់ជាធាតុចូលសម្រាប់កែលម្អផែនការសមិទ្ធកម្មឆ្នាំបន្ទាប់។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចផ្ដួចផ្ដើម និងដឹកនាំការវាយតម្លៃ តាមការចាំបាច់ និងតាមការជ្រើសរើស ដើម្បីវាស់វែងប្រសិទ្ធភាពនិងសក្តិសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធី។

ក្របខ័ណ្ឌ វិធីសាស្ត្រ យន្តការ និងនីតិវិធីក្នុងការតាមដាននិងវាយតម្លៃ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌថវិកាសមិទ្ធកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ផ្នែកទី៤

សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវ

មាត្រា៧៨ .-

ស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌ និងកម្រិតកំណត់នៃសិទ្ធិអំណាចដែលបានផ្តល់ក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រោមអំណាចរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី មានតែរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុម្នាក់គត់ ដែលមានសិទ្ធិក្នុងការខ្ចីប្រាក់ពីគេរួមបញ្ចូលនូវការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ ការទទួលហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ការវិនិយោគលើទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ការធានានិងការសន្យាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនានា និងមានសិទ្ធិក្នុងការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស។ ក្រៅពីនេះ គ្មានអ្នករាជការសាធារណៈ ឬពលរដ្ឋទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោតណាមួយ មានសិទ្ធិក្នុងការខ្ចីប្រាក់ពីគេឬឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ឬចេញជាលិខិតធានា ឬក៏ធ្វើទង្វើណាផ្សេងៗទៀត ដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោល ដែលអាចនាំឱ្យកើតមាននូវបំណុលឬបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោលដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានទេ។

ចំពោះការខ្ចីប្រាក់ពីគេ និងការបង្កើតកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុនានារបស់សហគ្រាសសាធារណៈ ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលកំណត់ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសសាធារណៈ និងតាមការកំណត់របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ស្ថិតក្រោមកម្រិតកំណត់នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុនិងក្រោមអំណាចរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី មានតែរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុម្នាក់គត់ ដែលមានសិទ្ធិរៀបចំកម្មវិធីដោះស្រាយបំណុលដែលរដ្ឋជំពាក់គេឬបំណុលដែលគេជំពាក់រដ្ឋ។

មាត្រា៧៩ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន និងប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ព្រមទាំងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ មានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវចំពោះការអនុវត្តថវិកា និងលើការសម្រេចបាននូវសមិទ្ធកម្ម ដែលបានគ្រោងក្នុងផែនការសក្តិកិច្ចរៀងៗខ្លួន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់។

មាត្រា៨០ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចគ្រប់គ្រងលទ្ធកម្មសាធារណៈនិងចេញលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដើម្បីណែនាំការអនុវត្តកិច្ចលទ្ធកម្មសាធារណៈដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ស្របតាមច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងៗទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធកម្មសាធារណៈជាធរមាន។

មាត្រា ៨១ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ប្រធានសហគ្រាសសាធារណៈ និងនាយកគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវធានាអនុលោមភាពពេញលេញ ការទទួលខុសត្រូវ តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និងលិខិត បទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធកម្មសាធារណៈជាធរមាន។

មាត្រា ៨២ .-

ប្រធានកម្មវិធី មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ លើការរៀបចំថវិកា ការសម្របសម្រួល ការតាមដាន និងការជំរុញកិច្ចប្រតិបត្តិការនានាក្នុងកម្រិតកម្មវិធី រួមទាំងការអនុវត្តថវិកានិងសមិទ្ធកម្មដែលបាននូវសមិទ្ធកម្ម តាមការគ្រោងទុក។

ប្រធានអង្គភាពថវិកា មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចប្រតិបត្តិការនានាក្នុងក្របខ័ណ្ឌសិទ្ធិអំណាចនិងការ ទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន រួមទាំង ការរៀបចំ ការអនុវត្តថវិកា និងសមិទ្ធកម្មដែលបានគ្រោងចំពោះមុខប្រធានកម្មវិធី និងអាណាប័កដើមខ្សែ។

សិទ្ធិអំណាច ភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រធានកម្មវិធីនិងអង្គភាពថវិកាត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ៨៣ .-

ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានអង្គភាព ទទួលបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុជាសេនាធិការ ទទួលបន្ទុកការងារបច្ចេកទេសហិរញ្ញវត្ថុ និងទទួលបន្ទុកសម្របសម្រួលនិងគាំទ្រ ដល់កិច្ចប្រតិបត្តិការនានានៃកម្មវិធីទាំងឡាយ រួមមានជាអាទិ៍ ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ការរៀបចំថវិកា ប្រចាំឆ្នាំ ការអនុវត្តថវិកា ការត្រួតពិនិត្យ និងការតាមដាននិងវាយតម្លៃ ព្រមទាំងលទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិការបស់ខ្លួន រួមបញ្ចូលនូវរបាយការណ៍អនុវត្តថវិកានិងរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្ម។

តួនាទី ភារកិច្ច សិទ្ធិអំណាច និងការទទួលខុសត្រូវ ព្រមទាំងគុណវុឌ្ឍិរបស់ប្រធានអង្គភាពទទួលបន្ទុក ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ជំពូកទី ៥

គណនេយ្យនិងការទូទាត់ថវិកា

ផ្នែកទី ១

ក្របខ័ណ្ឌគណនេយ្យ

មាត្រា ៨៤ .-

គោរពតាមគោលការណ៍គណនេយ្យភាព រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ប្រធាន សហគ្រាសសាធារណៈ និងនាយកគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំ និងផ្តល់ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុ របាយការណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន រួមមាន របាយការណ៍ចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ

របាយការណ៍សមិទ្ធកម្ម របាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តគម្រោងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ការធានារបស់រដ្ឋ និងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងរបាយការណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូលមានប្រភពមកពី ការវិនិយោគលើទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត តាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវកំណត់ប្រភេទ លក្ខខណ្ឌ កាលបរិច្ឆេទនៃការផ្តល់ និងតម្លៃនៃ របាយការណ៍ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌខាងលើ។

មាត្រា ៨៥ .-

កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យនៃថវិការដ្ឋ ត្រូវអនុវត្តដោយគណនេយ្យករសាធារណៈ។ ការធ្វើមជ្ឈការ តួលេខ ត្រូវធ្វើឡើងដោយគណនេយ្យកររតនាគារ ដែលជាគណនេយ្យករសាធារណៈនៅរតនាគារជាតិ។

កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យនៃថវិការដ្ឋត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពត្រឹមត្រូវ ស្របតាមវិធានគណនេយ្យ សាធារណៈ និងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ដោយគណនេយ្យករសាធារណៈ។

គ្រប់ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យនៃថវិការដ្ឋ ត្រូវមានលិខិតយុត្តិការជាសំអាងនិងអនុវត្តជាទម្រង់ អេឡិចត្រូនិក ឬឌីជីថលក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន។ វិធាននិងនីតិវិធីនៃការកំណត់លិខិតយុត្តិការ និងទម្រង់ អេឡិចត្រូនិក និងឌីជីថលត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៨៦ .-

គណនេយ្យសាធារណៈ គឺជាប្រព័ន្ធនៃការកត់ត្រា ការចាត់ថ្នាក់ ការវាស់វែង ការផ្តុំបញ្ចូលគ្នា និងការបង្ហាញ ព័ត៌មានថវិកានិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យលើទិន្នន័យនៃប្រតិបត្តិការថវិកា និងគណនេយ្យ និង បង្ហាញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍អនុវត្តថវិកា ព្រមទាំងការគណនានិងវិភាគលើចំណូលនិងថ្លៃដើម ជាក់ស្តែងនៃសកម្មភាពឬសេវាកម្ម និងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការវាយតម្លៃលើសមិទ្ធកម្ម។

ប្រភេទគណនេយ្យសាធារណៈ មានគណនេយ្យថវិកា គណនេយ្យទូទៅ និងគណនេយ្យវិភាគ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចកំណត់ប្រភេទគណនេយ្យសាធារណៈដទៃទៀត តាមតម្រូវការចាំបាច់ ក្នុងគោលបំណង ធានាដល់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនិងសក្តិសិទ្ធភាព។

គណនេយ្យសាធារណៈត្រូវយកទៅអនុវត្តចំពោះថវិការដ្ឋ លើកលែងតែថវិការបស់សហគ្រាសសាធារណៈ។

ការកាន់បញ្ជីគណនេយ្យ និងការរៀបចំរបាយការណ៍នៃគណនេយ្យសាធារណៈត្រូវធ្វើជាភាសាខ្មែរ និងជាប្រាក់ រៀល។

ការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យនីមួយៗត្រូវកំណត់រយៈពេលចំនួន១២(ដប់ពីរ)ខែ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែមករា រហូតដល់កាលបរិច្ឆេទបិទបញ្ជីគណនេយ្យនៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំដដែល។

មាត្រា ៨៧ .-

គណនេយ្យថវិកា កត់ត្រា តាមដាន និងរបាយការណ៍អំពីការប្រើប្រាស់ឥណទានថវិកា ទាំងចំណូលនិងចំណាយ ត្រូវធ្វើឡើងដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

គណនេយ្យថវិកាត្រូវរៀបចំឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានសាច់ប្រាក់។ ការកត់ត្រាចំណូល និងចំណាយថវិកា រដ្ឋត្រូវគោរពតាមគោលការណ៍ ដូចខាងក្រោម៖

- ត្រូវទទួលស្គាល់ជាចំណូលថវិកា នៅក្នុងឆ្នាំអនុវត្តថវិកា នៅពេលដែលចំណូលទាំងនោះត្រូវបានទទួលជា សាច់ប្រាក់រួចរាល់ ដោយគណនេយ្យករសាធារណៈ
- ត្រូវទទួលស្គាល់ជាចំណាយថវិកា នៅក្នុងឆ្នាំអនុវត្តថវិកា នៅពេលដែលចំណាយទាំងនោះត្រូវបានទូទាត់ជា សាច់ប្រាក់រួចរាល់ ដោយគណនេយ្យករសាធារណៈ។

សលាកបត្របង្វែរចំណូល និងអាណត្តិបើកប្រាក់ ក្នុងការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំអនុវត្តថវិកា អាចត្រូវបានបន្តទទួល យ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែមករា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ ដោយត្រូវកត់ត្រាលេខនាបន្ថែមនៅត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំអនុវត្ត។

ក្នុងករណីដែលមានច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ ត្រូវបានអនុម័តនៅក្នុងឆ្នាំអនុវត្តថវិកាឬមានអនុក្រឹត្យបន្ថែម ឥណទានថវិកា ស្របតាមមាត្រា៧១នៃច្បាប់នេះ ចំណូលនិងចំណាយថវិកាដែលបានគ្រោងក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ កែតម្រូវ ឬអនុក្រឹត្យនេះ អាចអនុវត្តបានក្នុងអំឡុងនៃរយៈពេលបំពេញបន្ថែម និងត្រូវចុះកិច្ចបញ្ជីភាគណនេយ្យនៅ ក្នុងការិយបរិច្ឆេទអនុវត្តថវិកាប្រចាំឆ្នាំ។ រយៈពេលបំពេញបន្ថែមនៃការអនុវត្តថវិកាសម្រាប់ករណីនេះ ត្រូវកំណត់ ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា៨៨ .-

ធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទានរបស់រដ្ឋត្រូវធ្វើការកត់ត្រាទៅតាមប្លង់គណនេយ្យសាធារណៈ និងនៅតាម មុខសញ្ញាឬប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការសាច់ប្រាក់នីមួយៗ។ ប្រតិបត្តិការចំណូលនិងចំណាយថវិកាដែលកើតចេញពី ប្រតិបត្តិការសាច់ប្រាក់ ត្រូវកត់ត្រាទៅតាមមុខសញ្ញាចំណូលនិងចំណាយ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានកំណត់ក្នុង មាត្រា៨៧នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា៨៩ .-

គណនេយ្យទូទៅ កត់ត្រាគ្រប់ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យ និងរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលឆ្លុះ បញ្ចាំងអំពីភាពពិតប្រាកដនិងត្រឹមត្រូវនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនិងលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុ។

គណនេយ្យទូទៅ ត្រូវរៀបចំឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានបង្ក និងត្រូវអនុវត្តតាមស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈ របស់កម្ពុជា។

កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យនៃថវិការដ្ឋត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដែលប្រតិបត្តិការទាំងនោះបានកើតឡើង ដោយមិនអាស្រ័យលើការទទួលបានសាច់ប្រាក់ឬការទូទាត់សាច់ប្រាក់។

គណនេយ្យទូទៅត្រូវធានាគុណភាពនៃគណនី ទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដាគណនេយ្យសាធារណៈ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

មាត្រា ៩០ .-

គណនេយ្យវិភាគ វាស់វែងនូវថ្លៃដើមក្នុងការផលិតផលិតផល ផ្តល់សេវាសាធារណៈ ឬកិច្ចអន្តរាគមន៍ផ្សេងទៀត របស់រដ្ឋ ទៅតាមអង្គភាព មុខងារ វិស័យ កម្មវិធី ឬគម្រោង ដើម្បីជាមូលដ្ឋានបន្ថែមដល់ការសម្រេចចិត្តលើ ការគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលសាធារណៈ។

គណនេយ្យវិភាគ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានទិន្នន័យនៃគណនេយ្យថវិកានិងគណនេយ្យ ទូទៅ។

មាត្រា ៩១ .-

បទបញ្ជាទូទៅនៃគណនេយ្យសាធារណៈ ត្រូវកំណត់គ្រប់លក្ខខណ្ឌ ដែលធ្វើឱ្យកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិង គណនេយ្យ អាចកត់ត្រា វិភាគ និងគ្រប់គ្រងការអនុវត្តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ប្រកបដោយគណនេយ្យភាព ប្រសិទ្ធភាព និង សក្តិសិទ្ធភាព។

បទបញ្ជាទូទៅនៃគណនេយ្យសាធារណៈ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

**ផ្នែកទី២
ការទូទាត់ថវិកា**

មាត្រា ៩២ .-

ការទូទាត់ថវិកា គឺជាកម្មវត្ថុនៃច្បាប់ទូទាត់ថវិកា។

មាត្រា ៩៣ .-

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា ត្រូវរៀបចំដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្អែកលើទិន្នន័យ ចំណូល ចំណាយ និងព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀតដែលរាយការណ៍ដោយគណនេយ្យករសាធារណៈ និងទៅតាម សមិទ្ធកម្មនៃការអនុវត្តថវិកាដែលរាយការណ៍ដោយអាណាប័កដើមខ្សែ។

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា ចែកចេញជាពីរផ្នែក។

ផ្នែកទី១ : បទប្បញ្ញត្តិនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា រួមមាន៖

១- ការបញ្ចប់នូវចំនួនទឹកប្រាក់ជាស្ថាពរនៃចំណូល ចំណាយ និងលទ្ធផលថវិកា ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុង ការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំថវិកា។

២- ការបញ្ចប់នូវចំនួនទឹកប្រាក់ជាស្ថាពរនៃធនធាននិងបន្ទុកហិរញ្ញប្បទាន ដែលធានាដល់តុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ នៃឆ្នាំអនុវត្តថវិកា និងបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងតុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ។

៣- ការអនុម័តលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនិងលទ្ធផលនៃការិយបរិច្ឆេទ ដែលមានកំណត់ក្នុងមាត្រា៨៩នៃច្បាប់នេះ ស្តីពីគណនេយ្យទូទៅ ។

៤- ការទទួលស្គាល់នូវនិយ័តភាពឥណទានថវិកា រួមមាន ការផ្ទេរ ការបន្ថែមឥណទានថវិកា និងការលុបឥណទាន ថវិកា ក្នុងករណីដែលកើតមានឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំថវិកា។

ក- ការកាត់បន្ថយនូវឥណទានថវិកាដែលមិនបានប្រើប្រាស់ លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិដែលអនុញ្ញាត

៦-បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត។

ផ្នែកទី២ : តារាងឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា រួមមាន៖

១-តារាងតុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងតារាងកិច្ចប្រតិបត្តិការថវិកា។

២-តារាងចំណូលថវិកា រួមបញ្ចូលនូវ៖

-តារាងចំណូលថវិកាថ្នាក់ជាតិ ចែកជាប្រភេទ ជំពូក គណនី អនុគណនី និងតាមក្រសួង ស្ថាប័ន

-តារាងចំណូលថវិការដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ចែកជាប្រភេទ ជំពូក គណនី អនុគណនី និងតាមរាជធានី ខេត្ត។

៣-តារាងចំណាយថវិកាដែលឆ្លុះបញ្ចាំងនូវលទ្ធផលស្ថាពរនៃចំណាយថវិកា ដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី៤ផ្នែកទី១ ខាងលើ រួមបញ្ចូលនូវ៖

-តារាងចំណាយ បែងចែកទៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល តាមប្រភេទចំណាយ

-តារាងចំណាយតាមកម្មវិធី

-តារាងចំណាយវិនិយោគ ដោយហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេស និងហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស បែងចែកទៅតាមប្រភេទចំណាយដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល

-តារាងចំណាយឧបត្ថម្ភធនទៅគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល

-តារាងចំណាយថវិការដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត(តាមប្រភេទចំណាយ តាមកម្មវិធី និងតាមរាជធានី ខេត្ត) ។

៤-តារាងស្ថានភាពនិងលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុ។

៥-តារាងចំណូល ចំណាយ ថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ និងគណនីពិសេសរតនាគារ(ថ្នាក់ជាតិ)។

មាត្រា ៩៤ .-

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកាដែលត្រូវដាក់ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវឯកសារដូចខាងក្រោម៖

១-សេចក្តីថ្លែងហេតុនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ។

២-ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

៣-ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្មប្រចាំឆ្នាំតាមក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត។

៤-ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីឥណទានដែលបានមោឃភាពនិងឥណទានដែលអនុញ្ញាតឱ្យយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់ ក្នុងករណីដែលមានដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤៣នៃច្បាប់នេះ។

៥-ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីចំនួនបុគ្គលិកតាមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

៦-ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីចំណូល ចំណាយថវិការដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់។

ក្រៅពីឯកសារខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល អាចផ្តល់ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីភ្ជាប់ទៅនឹងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា សម្រាប់ជាព័ត៌មានបន្ថែម ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា។

មាត្រា ៩៥ .-

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកាត្រូវដាក់ឱ្យរដ្ឋមន្ត្រី ពិនិត្យ និងសម្រេចនៅក្នុងអំឡុងពាក់កណ្តាលខែតុលា។ បន្ទាប់ពីបានពិនិត្យនិងសម្រេចហើយ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកានិងសំណុំឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដំណាលគ្នានឹងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំជូនទៅរដ្ឋសភា ដើម្បីពិនិត្យនិងអនុម័ត មុននឹងបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះជូនទៅព្រឹទ្ធសភា យ៉ាងយូរនៅសប្តាហ៍ទី១នៃខែធ្នូ ដើម្បីពិនិត្យ ហើយឱ្យយោបល់មុនថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ និងប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រម យ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ។

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល១សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីបញ្ជូនទៅរដ្ឋសភា និងផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល២សប្តាហ៍បន្ទាប់ពីច្បាប់ទូទាត់ថវិកានេះចូលជាធរមាន។

មាត្រា ៩៦ .-

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទៅអាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ ក្នុងអំឡុងខែសីហា ដើម្បីឱ្យអាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិពិនិត្យនិងផ្តល់មតិសវនកម្មលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនេះឱ្យបានរួចរាល់ ក្នុងអំឡុងពាក់កណ្តាលខែតុលា ស្របពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកាទៅរដ្ឋសភា។

ផ្នែកទី៣

សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវ

មាត្រា ៩៧ .-

គណនេយ្យករសាធារណៈទទួលបន្ទុកលើការទទួលនិងគ្រប់គ្រងចំណូល ទូទាត់ចំណាយ និងរក្សាទុកដាក់មូលនិធិ។ គណនេយ្យករសាធារណៈមានភារកិច្ចផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពត្រឹមត្រូវនៃការអនុវត្តថវិកាស្របតាមបទបញ្ជាទូទៅនៃគណនេយ្យសាធារណៈនិងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់។ មានតែគណនេយ្យករសាធារណៈទេ ដែលមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអនុវត្តប្រតិបត្តិការនិងដោះស្រាយបញ្ហាទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់។ គណនេយ្យករសាធារណៈទទួលបន្ទុកកាន់បញ្ជីគណនេយ្យនិងរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយធានាឱ្យបាននូវការគោរពគោលការណ៍និងបទបញ្ជាទូទៅនៃគណនេយ្យសាធារណៈ ព្រមទាំងធានាឱ្យបាននូវភាពស្មោះត្រង់នៃកិច្ចបញ្ជីគណនេយ្យ និងការគោរពតាមនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុជាធរមានក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចនេះ គណនេយ្យករសាធារណៈត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវជាលក្ខណៈបុគ្គល និងជាប្រាក់កាស។

មាត្រា ៩៨ .-

គណនេយ្យករសាធារណៈ ត្រូវតែងតាំងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ អាណត្តិរដ្ឋមន្ត្រីនិងគណនេយ្យករសាធារណៈដទៃទៀត ត្រូវទទួលស្គាល់គណនេយ្យករសាធារណៈដែលបានទទួលការតែងតាំងរួច។

មាត្រា ៩៩ .-

រាល់ការអនុវត្តចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ ត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមសេចក្តីណែនាំរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

រាល់ការកត់ត្រាចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ ត្រូវគោរពទៅតាមមាតិកាថវិកានិងប្លង់គណនេយ្យសាធារណៈ ហើយរាល់របាយការណ៍ចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវមានតម្លាភាពនិងផ្សព្វផ្សាយជា សាធារណៈ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិចាត់មន្ត្រីក្រោមឱវាទចុះធ្វើអធិការកិច្ចលើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ សាធារណៈ រួមទាំងរាល់កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យ តាមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងនីតិបុគ្គល សាធារណៈដទៃទៀត ដែលបានអនុវត្តប្រតិបត្តិការថវិការដ្ឋ ដើម្បីធានាការប្រមូលបាននូវព័ត៌មាននិងទិន្នន័យ ច្បាស់លាស់សម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា។

ជំពូកទី៦

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង សវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ

ផ្នែកទី១

ក្របខ័ណ្ឌនិងដំណើរការ

មាត្រា១០០ .-

ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំនិងដំណើរការប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ស្របតាម បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការរៀបចំ និងដំណើរការប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ត្រូវកំណត់ដោយ អនុក្រឹត្យ។

មាត្រា១០១ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ជាសេនាធិការបច្ចេកទេសតែមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងកិច្ចការ អធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុលើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងមានភារកិច្ចធ្វើអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ នៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ រដ្ឋបាល និងនីតិបុគ្គលដទៃទៀតដែលទទួលបានប្រយោជន៍ពីហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដោយផ្អែកលើហានិភ័យ ករណី សង្ស័យ និងបណ្តឹង។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការធ្វើអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ផ្នែកទី២

សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវ

មាត្រា១០២ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ប្រធានសហគ្រាសសាធារណៈ និងនាយកគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ

រដ្ឋបាល ត្រូវចាត់សវនករផ្ទៃក្នុងឱ្យធ្វើសវនកម្មលើអនុលោមភាពនិងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការនៃប្រព័ន្ធគ្រូតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង លើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរបស់អង្គភាពក្រោមឱវាទស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

អង្គភាពរងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងបុគ្គល ឬអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ មានកាតព្វកិច្ចសហការ ផ្តល់ និងអនុញ្ញាតឱ្យចូល ដល់ឯកសារ ព័ត៌មាន គណនីធនាគារ មន្ត្រី បុគ្គលិក ទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រតិបត្តិការ និងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ព្រមទាំងសហការអនុវត្តនីតិវិធីសវនកម្មនិងការងារផ្សេងទៀត ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍មុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដោយគ្មាន ការរារាំង ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិតិរិយ័ត្នជាធរមាន និងតាមការ អនុញ្ញាតរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃ គណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ប្រធានសហគ្រាសសាធារណៈ និងនាយក គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលសាមី។

អង្គភាពរងសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនៃក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវកែលម្អតាមអនុសាសន៍របស់សវនកម្មផ្ទៃក្នុងឱ្យបាន ទាន់ពេលកំណត់ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

មាត្រា ១០៣ .-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិចាត់មន្ត្រីក្រោមឱវាទចុះធ្វើអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុលើការគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ រួមមាន ការអនុវត្តចំណូលនិងចំណាយថវិការដ្ឋ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ស្របតាមវិធាន និងនីតិវិធីនៃការធ្វើអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុជាធរមាន។

ស្ថាប័នរងអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុមានកាតព្វកិច្ចសហការ ឆ្លើយបំភ្លឺ ផ្តល់លិខិតយុត្តិការ ទិន្នន័យ បញ្ជីកា គណនេយ្យ គណនីធនាគារ ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន គ្រប់គ្រាន់និងត្រឹមត្រូវ សម្រាប់ជាកម្មវត្ថុ នៃការធ្វើអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ ដោយគ្មានការរារាំង ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងនីតិបុគ្គលដទៃទៀតដែលទទួលបានប្រយោជន៍ពីហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលរង អធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវអនុវត្តតាមវិធានការអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ខ្ពស់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

**ជំពូកទី ៧
ឆោសប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ១០៤ .-

ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងនីតិបុគ្គលដទៃទៀតដែលទទួលបានប្រយោជន៍ពីហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលអនុវត្ត វិធានរបស់អង្គប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះនិងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតជាធរមាន ត្រូវទទួលរងនូវវិធានការហិរញ្ញវត្ថុដែល កំណត់ដោយអង្គប្បញ្ញត្តិតាមការស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

វិធានការហិរញ្ញវត្ថុ ចំពោះនីតិបុគ្គលដទៃទៀតដែលទទួលបានប្រយោជន៍ពីហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដូចមាន ចែងខាងលើនេះ មិនមែនជាឧបសគ្គសម្រាប់ការចោទប្រកាន់និងការផ្ដន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងការទទួល ខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ស្របតាមច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតជាធរមានឡើយ។

មាត្រា ១០៥ .-

អ្នករាជការសាធារណៈនិងពលរដ្ឋទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោតទាំងឡាយណា ដែលអនុវត្ត បំពានលើបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតជាធរមានក្នុងការអនុវត្តមុខងារនិងភារកិច្ចរបស់ ខ្លួន ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងរដ្ឋបាលស្របតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតជាធរមាន។ ទណ្ឌកម្មខាង រដ្ឋបាលនេះ មិនមែនជាឧបសគ្គសម្រាប់ការចោទប្រកាន់និងការផ្ដន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងការទទួលខុសត្រូវ ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ស្របតាមច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតជាធរមានឡើយ។

មាត្រា ១០៦ .-

អ្នករាជការសាធារណៈនិងពលរដ្ឋទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោត ដែលត្រូវបានរកឃើញថា បានធ្វើឱ្យបាត់បង់ប្រាក់កាសសាធារណៈឬខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ នោះតម្លៃនៃការបាត់បង់ឬការខូចខាត រួមទាំងការ ប្រាក់លើតម្លៃបាត់បង់ឬខូចខាតនោះនិងសំណងផ្សេងៗទៀត នឹងក្លាយជាបំណុលផ្ទាល់ចំពោះសាមីខ្លួននោះ ដែល ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចសងនិងបង់ចូលថវិការដ្ឋវិញ។ ការទទួលខុសត្រូវជាប្រាក់កាសនេះ មិនមែនជាឧបសគ្គសម្រាប់ ការចោទប្រកាន់និងការផ្ដន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងការទទួលខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ស្របតាមច្បាប់ និងលិខិត បទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតជាធរមានឡើយ។

វិធាននិងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលខុសត្រូវជាប្រាក់កាសនេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមការស្នើរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

**ជំពូកទី៨
អន្តរប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ១០៧ .-

រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវរៀបចំនិងដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីធានាការអនុវត្តជាមូលដ្ឋាននូវ ថវិកាសមិទ្ធកម្ម យ៉ាងយូរត្រឹមឆ្នាំ២០២៦។

មាត្រា ១០៨ .-

ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តទាំងឡាយណា ដែលពាក់ព័ន្ធការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ និងច្បាប់វិសោធនកម្មពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ដែលកំពុងអនុវត្ត ត្រូវបន្តអានុភាពអនុវត្ត រហូតដល់មានច្បាប់និងលិខិត បទដ្ឋានគតិយុត្តមួយកំណត់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ។

ជំពូកទី៩
អវសានបញ្ញត្តិ

មាត្រា ១០៩ .-

ច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៥០៨/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ និងបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជា និរាករណ៍។

ថ្ងៃពុធ ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំខាល ចតុស័ក ព.ស. ២៥៦៦
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែ ១០ ឆ្នាំ២០២៣
ក្នុងព្រះបរមនាមនិងតាមព្រះរាជក្រាស់បង្គាប់
ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី

ពល. ហង់ ជួន ណារ៉ុន

Ch. i.s.

សម្តេចវិបុលសេនាភក្តី សាយ ឈុំ

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខ /
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ
រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

អិត្តិនីតិកោសលបណ្ឌិត ប៊ិន ឈិន

បានយកសេចក្តីគោរពជម្រាបជូន
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

ឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

សេចក្តីផ្តើម

ក

កម្មវិធី សំដៅដល់ការប្រមូលផ្តុំនូវឥណទាននៃក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលរួមចំណែកដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយសាធារណៈដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន។ កម្មវិធីនីមួយៗមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ដែលអាចវាស់វែងបាន ដោយមានការកំណត់សូចនាករជាក់លាក់។ កម្មវិធី ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់កំណត់អនុកម្មវិធីនិងចង្កោមសកម្មភាព។

ការខ្ចីប្រាក់ពីគេ សំដៅដល់ការកៀរគរធនធានហិរញ្ញប្បទាន តាមរយៈការបោះផ្សាយលក់មូលបត្ររដ្ឋ និងការខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ពីដៃគូអភិវឌ្ឍ និងពីនីតិបុគ្គលផ្សេងទៀតស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ការធានារបស់រដ្ឋ សំដៅដល់ការទទួលបំពេញកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុជំនួស ក្នុងករណីភាគីដែលទទួលបានការធានាពីរដ្ឋ ពុំមានលទ្ធភាពទូទាត់សងទៅភាគីម្ខាងទៀតនៃកិច្ចព្រមព្រៀង។

ការធ្វើប្រកាសការត្រួតពិនិត្យ សំដៅដល់ការប្រមូលផ្តុំគ្រួសារនៃកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យ របាយការណ៍ថវិកា និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ដោយគណនេយ្យកររតនាគារ ដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ថវិកា និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ។

ការខ្ចីប្រាក់គេខ្ចី សំដៅដល់ការផ្តល់ប្រាក់ឱ្យគេខ្ចីដោយប្រើថវិការដ្ឋ និង/ឬដោយប្រើហិរញ្ញប្បទានដែលរដ្ឋខ្ចីប្រាក់ពីគេ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម សំដៅដល់ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលផ្តល់នូវការប៉ាន់ស្មានពីធនធាននិងបន្ទុកថវិការដ្ឋ កំណត់ដំហូរគោលនយោបាយថវិកា កំណត់ពិភាក្សាចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងកំណត់ពិភាក្សាតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន និងវាយតម្លៃហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាបាននូវចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

ក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម សំដៅដល់ការរៀបចំឱ្យមានជាយន្តការស្ថាប័នសម្រាប់ការធ្វើអាទិភាពនីយកម្ម ដើម្បីបង្ហាញអំពីអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដោយដាក់ចេញនូវពិភាក្សាចំណាយនិងសនិទានកម្មសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម ជូនក្រសួង ស្ថាប័ន និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ក្របខ័ណ្ឌថវិការយៈពេលមធ្យម ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា តាមរយៈការធ្វើសមាហរណកម្មផ្នែកគោលនយោបាយ ការរៀបចំផែនការ និងការប៉ាន់ស្មានថវិកាសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម៣(បី)ឆ្នាំ។

ក្រសួង សំដៅដល់ក្រសួង ដែលត្រូវបង្កើតឡើងដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួង និងដឹកនាំដោយសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាលដែលជាអាណាប័កដើមខ្សែនៃថវិការបស់ក្រសួងសាមី។

គ

គណនីទោលរតនាគារ សំដៅដល់ប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលផ្តុំគណនីធនាគារ ឬសាច់ប្រាក់របស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលស្ថិតក្រោមរចនាសម្ព័ន្ធនិងការគ្រប់គ្រងតែមួយគត់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈ គណនេយ្យករសាធារណៈ។ គណនីទោលរតនាគារ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រមូលផ្តុំធនធានរបស់រដ្ឋ សម្រាប់ធានា ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការទូទាត់ចំណាយរបស់រដ្ឋ។

គណនេយ្យកររតនាគារ សំដៅដល់គណនេយ្យករសាធារណៈដែលបំពេញមុខងារនៅអគ្គនាយកដ្ឋាន រតនាគារជាតិ។ គណនេយ្យកររតនាគារ រួមមាន គណនេយ្យកររតនាគារកណ្តាល និងគណនេយ្យកររតនាគាររាជធានី ខេត្ត។ គណនេយ្យកររតនាគារទទួលបន្ទុកលើការងារហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងមានមុខងារធ្វើមជ្ឈការគ្នាលេខនៃកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនិងគណនេយ្យ និងរបាយការណ៍ថវិកា និងហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាពដទៃទៀត ដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ថវិកានិងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ។

គណនេយ្យករសាធារណៈ សំដៅដល់ភ្នាក់ងាររបស់រដ្ឋដែលទទួលបន្ទុកលើកិច្ចការទទួលនិងគ្រប់គ្រងចំណូល ទូទាត់ចំណាយ រក្សាទុកដាក់និងគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ កាន់បញ្ជីគណនេយ្យ និងរៀបចំរបាយការណ៍ថវិកានិង របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ។ គណនេយ្យករសាធារណៈ រួមមាន គណនេយ្យកររតនាគារ គណនេយ្យករប្រចាំ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល គណនេយ្យករថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ គណនេយ្យករគណនីពិសេសរតនាគារ និងគណនេយ្យករ ដែលអនុវត្តគណនេយ្យនៃថវិការដ្ឋដទៃទៀត។

គណនេយ្យភាព សំដៅដល់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងនីតិបុគ្គលដទៃទៀត ចំពោះមុខងារ និងភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ តាមរយៈ ប្រព័ន្ធរបាយការណ៍។ ភ្នាក់ងារអនុវត្តថវិកាជាតិ ដែលមានអាណត្តិក្នុងគណនេយ្យករសាធារណៈ ត្រូវទទួល ខុសត្រូវចំពោះសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន ក្រោមសិទ្ធិអំណាចដែលផ្តល់ដោយច្បាប់។

ឆ

ចីរភាព សំដៅដល់តុល្យភាពរវាងចំណូលនិងចំណាយ ដែលត្រូវស្ថិតនៅក្នុងទំហំដែលថវិកាអាចទ្រទ្រង់បាន។ ក្នុងករណីដែលមានឱនភាពថវិកា ការធ្វើហិរញ្ញប្បទាន ឬការខ្ចីបំណុល ត្រូវគិតគូរនៅក្នុងកម្រិតមួយ ដែលអាចទូទាត់ សងវិញបានក្នុងរយៈពេលវែង។

ចំណូលសារពើពន្ធក្នុងស្រុក សំដៅដល់ចំណូលទទួលបានពីការបង់ពន្ធអាករនិងទោសទណ្ឌពីការអនុវត្ត ច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ។

ចំណូលសារពើពន្ធលើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ សំដៅដល់ចំណូលទទួលបានពីការបង់ពន្ធ អាករ និងកម្រៃ ផ្សេងៗលើការនាំចូលនិងការនាំចេញ។

ជ

ជំនួញនិយម សំដៅដល់ប្រទេសឬស្ថាប័នដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងទម្រង់ជាឥណទាន ហិរញ្ញប្បទាន ឬជំនួយបច្ចេកទេសដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងការកសាង

ត

តម្លាភាព សំដៅដល់រាល់ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ព្រមទាំងព័ត៌មាន គោលការណ៍ និងនីតិវិធី ទាំងឡាយពាក់ព័ន្ធនឹងថវិកា ទាំងហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវផ្សព្វផ្សាយទាន់ពេល ជូនដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងសាធារណជន ស្របតាមការកំណត់នៃបទប្បញ្ញត្តិ ជាធរមាន។

តុល្យភាពថវិកា សំដៅដល់តុល្យភាពរវាងធនធាននិងបន្ទុកថវិកាក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំនិងច្បាប់ ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ។

តុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅដល់តុល្យភាពរវាងធនធាននិងបន្ទុករបស់រដ្ឋក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំនិងច្បាប់ ហិរញ្ញវត្ថុកែតម្រូវ។ តុល្យភាពហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានធានាតាមរយៈទំនាក់ទំនងរវាងតុល្យភាពថវិកានិងការធ្វើហិរញ្ញប្បទាន របស់រដ្ឋ។ ក្នុងករណីមានអតិរេកថវិកា រដ្ឋអាចប្រើប្រាស់អតិរេកថវិកាសម្រាប់ដោះស្រាយតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានឬ ក្នុងករណីមានខ្វះខាតថវិកា រដ្ឋត្រូវប្រើប្រាស់ប្រភពហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់បំពេញខ្វះខាតថវិកា។

ឆ

ទ្រព្យសកម្ម សំដៅដល់ធនធាននានាដែលអង្គភាពគ្រប់គ្រង ជាលទ្ធផលនៃព្រឹត្តិការណ៍ពីអតីតកាល ហើយ អង្គភាពរំពឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចឬសក្តានុពលសេវានាពេលអនាគតពីធនធានទាំងនោះ។

ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅដល់ទ្រព្យសកម្មទាំងឡាយណាដែលជា (ក) សាច់ប្រាក់ (ខ) ឧបករណ៍មូលធន របស់អង្គភាពផ្សេងទៀត និង(គ) សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យាមួយដើម្បីទទួលបានសាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ឬដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាមួយអង្គភាពដទៃដើម្បីទទួលបានផលចំណេញ។

ច

ប្រធានកម្មវិធី សំដៅដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ ដែលត្រូវតែងតាំងដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធាន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលជាអាណាប័ក ដើមខ្សែ ដើម្បីទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំថវិកា ការសម្របសម្រួល ការតាមដាន និងការជំរុញកិច្ចប្រតិបត្តិការនានា ក្នុងកម្រិតកម្មវិធី រួមទាំងការអនុវត្តថវិកា ដើម្បីសម្រេចបាននូវសមិទ្ធកម្មតាមការគ្រោងទុក។

ប្រធានអង្គភាពថវិកា សំដៅដល់ប្រតិបត្តិករទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចប្រតិបត្តិការនានាក្នុងក្របខ័ណ្ឌសិទ្ធិអំណាច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន រួមទាំងការរៀបចំថវិកា ការអនុវត្តថវិកា និងសមិទ្ធកម្មដែលបានគ្រោងចំពោះមុខ ប្រធានកម្មវិធី និងអាណាប័កដើមខ្សែ។

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង សំដៅដល់វិធានការឬដំណើរការត្រួតពិនិត្យដែលបានរៀបចំនិងអនុវត្តដោយ អង្គភាពផ្ទាល់ ដើម្បីផ្តល់ការធានាសមស្របក្នុងគោលបំណងសម្រេចបាននូវប្រសិទ្ធភាពនិងសក្តិសិទ្ធភាពនៃ កិច្ចប្រតិបត្តិការ ភាពជឿទុកចិត្តបាននិងសុចរិតភាពនៃព័ត៌មាន ព្រមទាំងអនុលោមភាពទៅនឹងគោលការណ៍ ផែនការ ផែនការបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ប្រសិទ្ធភាព សំដៅដល់ថវិកាដែលត្រូវបែងចែកត្រឹមត្រូវនិងចំអាទិភាពគោលនយោបាយនៅក្នុងទំហំសមស្រប ហើយចំណាយត្រូវអនុវត្តដោយធានាបានតម្លៃនៃលុយ។

៣

ពលរដ្ឋទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោត សំដៅដល់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា រដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សា រាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ព្រមទាំងពលរដ្ឋដែលទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោត ដើម្បីបំពេញមុខងារសាធារណៈដទៃទៀត។

៤

ភាពជាអាជ្ញា សំដៅដល់ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ ដែលតម្រូវឱ្យគោរពដាច់ខាតនិងពុំអាចបំពានដោយស្ថាប័ន សាធារណៈណាមួយបានឡើយ ហើយច្បាប់នេះក៏មានឧត្តមភាពទៅលើច្បាប់នានាផងដែរ ខាងផ្នែកទិដ្ឋភាពហិរញ្ញវត្ថុ សាធារណៈ។

ភាពច្របូកច្របល់ សំដៅដល់ព័ត៌មានឬទិន្នន័យអំពីថវិកា ដែលត្រូវមានភាពពេញលេញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ត្រឹមត្រូវនិងមានសង្គតិភាព។ ទន្ទឹមនេះ ការពណ៌នាអំពីព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុនិងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ក៏តម្រូវឱ្យមាន ភាពស្មោះត្រង់ និងសុចរិត មិនបំផ្លើស ឬលាក់លៀមនូវចំណូលឬចំណាយណាមួយឡើយ។

៥

រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សំដៅដល់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ ដែលជានីតិបុគ្គល សាធារណៈហើយមានស្វ័យភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ខ្លួនស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សានីមួយៗ ដែលមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត លើកលែងតែករណីមានបញ្ញត្តិដោយឡែកដែលចែងផ្សេងពីនេះ។

រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ សំដៅដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងមន្ទីរជំនាញក្រោម ឱវាទ លើកលែងតែករណីមានបញ្ញត្តិដោយឡែកដែលចែងផ្សេងពីនេះ។

របៀបវារៈគោលនយោបាយ សំដៅដល់យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់សម្រេចចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែល ឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងផែនការរដ្ឋ ដែលរួមមានផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងគោលនយោបាយតាមវិស័យ និង អនុវិស័យរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។

រយៈពេលមធ្យម សំដៅដល់រយៈពេលដែលមិនតិចជាង៣(បី)ឆ្នាំ និងមិនលើសពី៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ។

៦

វិន័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សំដៅដល់ការគោរពនិងអនុវត្តតាមគោលការណ៍ បទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធី ជាធរមានក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ព្រមទាំងការគោរពតាមលក្ខខណ្ឌនៃសូចនាករសំខាន់ៗកំណត់ក្នុង គ្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌថវិកា និងពង្រឹង ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្ត ដើម្បីធានានូវចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។

វិធានការ សំដៅដល់ចំណូលនិងចំណាយ ដែលជាកម្មវត្ថុត្រូវបង្ហាញអំពីមូលដ្ឋានគិតគូរលម្អិតច្បាស់លាស់ ដើម្បីបង្ហាញពីចំណាយហិរញ្ញវត្ថុ។ ចំណូលត្រូវបង្ហាញប្រភេទធំៗ រីឯចំណាយត្រូវបង្ហាញអំពីគោលបំណងនិង

គោលដៅនៃការប្រើប្រាស់ឥណទានថវិកានិងមានមុខសញ្ញាប្រើប្រាស់ច្បាស់លាស់ ព្រមទាំងស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតអតិបរមាកំណត់។ ក្នុងន័យនេះ ថវិកាចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញច្បាស់លាស់អំពីគោលបំណងនិងគោលដៅនៃសកម្មភាពការងារសាធារណៈទាំងឡាយ ដែលតម្រូវឱ្យប្រមូលចំណូលទាំងអស់ និងទូទាត់ចំណាយទាំងអស់របស់ថវិការដ្ឋ។

ស

សកលភាព សំដៅដល់គ្រប់ប្រភេទចំណូលទាំងអស់ ដែលត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់រាល់មុខចំណាយដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។ គ្រប់ប្រភេទចំណូលទាំងអស់ ត្រូវប្រមូល កត់ត្រា និងបង់ទាំងស្រុងចូលគណនីទោលរតនាគារ និងមិនត្រូវយកទៅកាត់កងដោយត្រង់ជាមួយចំណាយណាមួយឡើយ។

សមិទ្ធកម្ម សំដៅដល់លទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកាទាំងហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចវាស់វែងបានក្នុងទម្រង់ជាសូចនាករគន្លឹះ។ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃភាពសន្សំសំចៃ ប្រសិទ្ធភាព និងសក្តិសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

សវនកម្មផ្ទៃក្នុង សំដៅដល់សកម្មភាពពិគ្រោះយោបល់និងការធានាអះអាងដោយឯករាជ្យ មិនលំអៀងដោយប្រើអភិក្រមជាប្រព័ន្ធ មានជំនាញត្រឹមត្រូវក្នុងការវាយតម្លៃ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើដំណើរការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងអភិបាលកិច្ច ដើម្បីបន្ថែមតម្លៃនិងធ្វើឱ្យប្រតិបត្តិការប្រសើរឡើងដែលអនុញ្ញាតឱ្យអង្គភាពសម្រេចគោលបំណងតាមការកំណត់។

សហគ្រាសសាធារណៈ សំដៅដល់នីតិបុគ្គលដែលមានស្វ័យភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលមានដើមទុនទាំងអស់ឬភាគច្រើនជាប់សម្ភារៈ។ ក្រៅពីបទប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ ការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសសាធារណៈ ជាកម្មវត្ថុនៃការកំណត់ដោយច្បាប់ដែលមានការពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

ស្ថាប័ន សំដៅដល់ស្ថាប័នក្រៅពីក្រសួង ដែលបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឬបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ដែលដឹកនាំដោយប្រធានជាអាណាប័កដើមខ្សែនៃថវិការបស់ស្ថាប័នសាមី។

ប

ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សំដៅដល់ធនធាននិងបន្ទុករបស់រដ្ឋ ដែលរួមមាន ចំណូល ចំណាយ ទ្រព្យសកម្ម និងទ្រព្យអកម្ម ដែលរដ្ឋត្រូវគ្រប់គ្រង ប្រើប្រាស់ និងចាត់ចែងឱ្យមានចីរភាព ស្ថិរភាព និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងរយៈពេលមធ្យមនិងវែងក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស។

ឆ

អ្នករាជការសាធារណៈ សំដៅដល់ (ក) បុគ្គលដែលបម្រើការងារនៅក្នុងស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិ ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិឬស្ថាប័នតុលាការដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ទោះជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬជាបណ្តោះអាសន្នក្តី ទោះជាបានទទួល ឬមិនបានទទួលប្រាក់ឈ្នួលក្តី ដោយមិនគិតពី ឋានៈ អាយុរបស់បុគ្គលនោះឡើយ (ខ)បុគ្គលដទៃទៀត ដែលបម្រើការក្នុងមុខងារសាធារណៈ រួមទាំងទីភ្នាក់ងារសាធារណៈ ឬសហគ្រាសសាធារណៈ ព្រមទាំងស្ថាប័នសាធារណៈដទៃទៀត ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

អង្គភាពត្រួតពិនិត្យថវិកា សំដៅដល់អង្គភាពដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ដាក់ឱ្យនៅអមក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬអាចជា អង្គភាពដែលនៅកៀក ឬស្ថិតនៅកម្រិតអនុវត្តថវិកា ដែលត្រូវបានផ្តល់ប្រតិភូកម្មដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីបំពេញមុខងារត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចលទ្ធកម្មសាធារណៈ និងត្រួតពិនិត្យនិង ជំរុញការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ។

អង្គភាពថវិកា សំដៅដល់អង្គភាពដែលក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាល ថ្នាក់ក្រោមជាតិសាមី បានផ្តល់អាណត្តិកិច្ចច្បាស់លាស់ក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពការងារដើម្បីបង្កើតបានជាលទ្ធផល ជាក់លាក់ អាចវាស់វែងបាន និងរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងរង្វង់ឥណទានថវិកាដែលបានវិភាជន៍។ អង្គភាពថវិកាអាចជាអគ្គនាយកដ្ឋាន ឬអង្គភាពដែលមានថ្នាក់ស្មើ ឬកម្រិតប្រហាក់ប្រហែលអគ្គនាយកដ្ឋាន ឬនាយកដ្ឋាន ហើយមានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងច្បាស់លាស់ ព្រមទាំងមានទំហំការងារ ចំនួនបុគ្គលិក និងទំហំថវិកា សមស្រប។

អង្គភាពទទួលបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅដល់អង្គភាពតែមួយគត់ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អាណាប័ក ដើមខ្សែរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែល មានតួនាទី និងភារកិច្ចដឹកនាំ ណែនាំ គាំទ្រ និងសម្របសម្រួលជាមួយគ្រប់អង្គភាពថវិកា ក្នុងការរៀបចំផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ការអនុវត្តថវិកា ការពិនិត្យ និងការតាមដានការអនុវត្តថវិកា និងប្តូរសរុប របាយការណ៍។ អង្គភាពទទួលបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុអាចជាអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ជាអគ្គនាយកដ្ឋានឬជានាយកដ្ឋានឬ ទីចាត់ការឬការិយាល័យទទួលបន្ទុកការងារហិរញ្ញវត្ថុ ដែលទទួលបន្ទុកការងារថវិកានិងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ។

អង្គភាពរដ្ឋមិនមានបុគ្គលភាគគតិយុត្ត សំដៅដល់អង្គភាពចំណុះក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈ ប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលត្រូវប្រគល់មុខងារ ឬបង្កើតឱ្យអនុវត្តថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ តាមលក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យដែលកំណត់ដោយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ។

អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល សំដៅដល់អង្គភាពសាធារណៈ ក្រៅពីក្រសួង និងស្ថាប័ន ហើយពុំមែន ជាអង្គភាពក្រោមឱវាទរបស់ក្រសួងឬស្ថាប័នណាមួយឡើយ។ អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវបង្កើតដោយ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន និងទទួលបានហិរញ្ញប្បទានទាំងស្រុងឬមួយផ្នែកនៃថវិកាជាតិ ដែលដឹកនាំដោយប្រធាន ជាអាណាប័កដើមខ្សែនៃថវិការបស់សាមីអង្គភាពសាធារណៈ។

អង្គភាពអនុវត្តថវិកា សំដៅដល់អង្គភាពថវិកា និងអង្គភាពផ្សេងៗទៀតចំណុះក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាព សាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលអនុវត្តថវិកា។

អធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅដល់ការត្រួតពិនិត្យ ស្រាវជ្រាវ អង្កេត និងផ្ទៀងផ្ទាត់លើកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំងការអនុវត្តលិខិតគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីចូលរួមធានាគណនេយ្យភាពនៃ ការអនុវត្តហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ អនុលោមតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

អាណាប័ក សំដៅដល់អ្នកមានសិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រាន់តាមច្បាប់ក្នុងការបញ្ជាទិញប្រតិបត្តិការចំណូល និងចំណាយថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងរង្វង់ឥណទានថវិការបស់ខ្លួន។ អាណាប័ករួមមាន អាណាប័កដើមខ្សែ អាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ និងអាណាប័កជំនួស។

អាណាប័កដើមខ្សែ សំដៅដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក និងមេឃុំ ដែលមានសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការបញ្ជាទិញចំណូល និងចំណាយថវិកាដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដោយត្រូវគោរពទៅតាមព្រំដែននៃសិទ្ធិអំណាច និងមុខងាររបស់ខ្លួន។

អាណាប័កជំនួស សំដៅដល់ថ្នាក់ដឹកនាំក្រោមឱវាទ ដែលទទួលបានការចាត់តាំងពីអាណាប័កដើមខ្សែឬអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ ដើម្បីប្រគល់សិទ្ធិជំនួសខ្លួនឬដើម្បីផ្ទេរសិទ្ធិ ដោយផ្អែកលើបទបញ្ជាគណនេយ្យសាធារណៈ ក្នុងពេលដែលអាណាប័កដើមខ្សែឬអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ អវត្តមាន ឬមានធុរៈ។

អាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ សំដៅដល់ប្រធានអង្គភាពថវិកាក្រោមឱវាទ ដែលបានទទួលសិទ្ធិពីអាណាប័កដើមខ្សែសម្រាប់អនុវត្តកិច្ចប្រតិបត្តិការថវិកាក្នុងរង្វង់ឥណទានថវិកាដែលវិភាជជូន ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មតាមការគ្រោងទុក។

ង

ឯកត្តភាព សំដៅដល់គ្រប់ចំណូលនិងចំណាយទាំងអស់ ដែលត្រូវគ្រោងព្រមគ្នា នៅក្នុងឯកសារតែមួយ គឺច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ។ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ឯកត្តភាពក៏សំដៅផងដែរដល់ប្រព័ន្ធថវិកាតែមួយដែលមានការឯកភាពនិងមានសង្គតិភាព ហើយត្រូវអនុវត្តតាមយន្តការ ដែលមានក្របខ័ណ្ឌតែមួយច្បាស់លាស់។

